

Kemiönsaari365

PALA KAUNEINTA SAARISTOA

Bengtskär, Pohjolan korkein majakka
SAARISTOMEREN UNESCO-BIOSFÄÄRIALUE

AINUTLAATUISET KOHTEET.

Söderlångvik, Rosala & Hiittinen, Örön linnakesaari

SAARISTOKULTTUURIA JA -AKTIVITEETTEJA VUODEN YMPÄRI

Tekstit: Sanna-Maria Sarelius, Maria Rautio-Runeberg, Annika Welling-Nyberg, Freja Harkke, Veronica Aspelin-Forsell / Å Communications Oy, Sam Cygnel / Swe-viestintä Ab, Kemiönsaaren kunta

Kuvat: Annika Welling-Nyberg / Å Communications, Jaska Poikonen / Juicy Graphics, Linda Svarfvar / Studio Svarte, Riku Kylä, Sanna-Mari Kunttu, Kemiönsaaren kunta, Mikko Sten, Vesa Aaltonen, Kasnäs, One Take Productions, Hoods.fi

Kansikuva: Timo Manninen

Takakansi: Saara Atula

Taitto: Sam Sihvonen, Jake Papinaho / Å Communications Oy

Vastaava toimittaja: Stella Törnroth

Julkaisija: Kemiönsaaren kunta

Painotalo: Grano Oy

Kemiönsaaren kunta 2022
visitkemiönsaari.fi

Mahdollisuuksien saari!

Elävä saaristo, rauhallinen luonto ja vehreä maaseutu – näin tiivistäisin Kemiönsaaren ytimen. Nämä tekijät yhdessä elinvoimaisen yhteisön kanssa tekevät kunnasta houkuttelevan. Kemiönsaarella on helppo löytää paikkansa vakituksena tai vapaa-ajan asukkaana sekä matkailijana.

Katse on tulevassa, ja odotan innolla, mitä Kemiönsaaren lähitulevaisuus tuo mukanaan. Ainakin yritysten, yhdistysten ja asukkaidemme keskuudessa tapahtuva positiivinen kehitys näyttää lupaavalta. Emme piirrä viivaa asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden välille, sillä molempia tarvitaan, jotta kylät ja yhteisöt pysyvät elinvoimaisina.

Kemiönsaaren paikallisyhteisö on valttikorttimme ja punainen lanka, jonka avulla pystymme ylläpitämään aktiivista ja osallistavaa olemassaoloa kaikille. Omistautuneisuus kukoistaa myös yhteistyön ja vuoropuhelun kautta, ja niissä haluammekin onnis-

tua ja kehittyä. Yhteiset panostukset Kemiönsaaren ainutlaatuihin historiaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön miljöössä, jossa saaristo ja maaseutu kohtaavat, ovat varmasti vaikuttaneet Kemiönsaaren kiinnostavuuteen yhtenä maan suosituimmista matkakohteista. Siksi uskon vahvasti, että meille käy tulevaisuudessa hyvin, jos vain uskallamme olla uteliaita ja haastaa toisiamme ajattelemaan uudella tavalla.

Kemiönsaarella viihtyy vuoden ympäri, niin etätöissä tai paikan päällä kuin vapaa-ajallakin, ja mahdollisuuksia tarjotaan kaikille, jotka haluavat luoda, nauttia, kokea ja kehittyä turvallisessa ympäristössä.

Lämpimästi tervetuloa Kemiönsaareen!

Erika Strandberg
Kunnanjohtaja

30

9

26

54

32

50

Sisältö

MERELLISTÄ ELINVOIMAA

Meri, check. Palvelut, check. Kaikki, check.	6
Koti ja vapaa-ajankoti: tonttitarjonta	8
Yrittäjyys ja etätyömahdollisuudet	9
Kemiönsaari x San Francisco: Haaveissa 50:50-elämä	10
Saaristossa veneillen	12
Merikotkan kierros	13

VIERAILUKOhteet

Saaristokylät ja -kulttuuri	14
Taalintehdas	16
Kemiö, Björkbo, Västansjö, Vänö, Högsåra, Rosala-Hiittinen	18
Artesaanien aarteet ja pientuottajien parhaat	21
Sagalundin museossa historia herää henkiin	22
Söderlångvikin kartano – luontoelämyksiä ja henkilöhistoriaa Amos Andersonin kesäasunnolla	24
Saaristomeren UNESCO -biosfäärialue	26
Saaristomeren kansallispuisto	27
Örön linnakesaari pähkinäkuoressa	28
Lumoava majakkasaari keskellä avomerta	30
Tapparaa tauluun Rosalan Viikinkikeskuksessa	32

UNIIKIT AKTIVITEETIT

Kemiönsaaren aktiviteetit	34
Kasnäs viehättää kaikkina vuodenaikoina	36
Idyllinen golfrata	38
Hildan tallilla ollaan läsnä	38
Pyöräilijän Rannikkoreitti - ruukkikylät, merimaisemat ja kolme kansallispuistoa	39
Labnäs tarjoaa oivat puitteet kurseille ja retriiteille	40
Taianomaisia saunahetkiä Storfinnhova Gården Metsäkylässä	41
Aaltojen halki käy kajakin tie	42
Outdoor-kansan in-paikat	46
Uniikit tapahtumat	48
Joie de vivre -rantaelämää	50

HYVÄ TIETÄÄ

Käytännön vinkkejä saaristomatkailuun	52
Vuokravälineet ja opaspalvelut	53

MAKU- JA MAJOITUSELÄMYKSIÄ

Herkutellen saaristossa	54
Saariston maut olutlasisasi	54
Hilloista, herkuista ja maanläheisestä tunnelmasta – niistä on Närboden tehty	55
Syö, nuku ja nauti!	56

*Meri, check.
Palvelut, check.
Kaikki, check.*

Vuonna 2016 Tuomo Meretniemi nosti ankkurinsa ja suuntasi perheineen maailmanympäripurjehdukselle, joka jatkui kunnes korona sulki maiden rajat. Nyt perhe asuu tyytyväisenä Taalintehtaalla ja nauttii jälleen meriluonnosta saaresta käsin.

Kukapa meistä ei olisi loma-reissullaan katsellut matkakohhteessa rakennuksia ja huokaissut ääneen; täällähän voisi vaikka asua.

Tuomo Meretniemen kohdalla huokaus konkretisoitui kaksi vuotta sitten. **Riikka**-vaimon Taalintehtaalle kohdistuneen viikonloppureissun jäljiltä pariskunta huomasi hankkivansa asuntoa Kemiönsaaresta. Kolmelapsinen perhe oli hieman aikaisemmin palannut Suomeen maailmanympäripurjehdukseltaan ja asui väliaikaisesti Helsingissä.

– Meille oli ennen kaikkea tärkeää asua meren lähellä. Olimme katselleet etelärannikon asuntotarjontaa, mutta emme ihan tarkalleen tienneet, mitä halusimme. Kun Riikka tuli tänne viettämään viikonloppua tuttavansa luokse, hän ajatteli tämän tuntuvan kivalta paikalta. Meni kaksi viikkoa ja tulimme tänne yhdessä. Siitä kahden viikon päästä teimme jo muuttopäätöksen, Tuomo muistelee.

Uusi koti, 1890-luvulla rakennettu talo, löytyi Taalintehtaan keskustasta. Kodista on kaksi minuuttia kauppaan ja kaksi minuuttia merenrannalle.

– Reissaan työni puolesta jonkin verran ja joka kerta kun palaan saarelle, ajattelen olevani nyt kotona. Kertaakaan ei ole tullut ikävä isossa kaupungissa asumista. Jos kaipaamme teatteri- tai leffailtoja, täältä pääsee Turkuun noin tunnissa.

Myös saaren tarjoamat harrastusmahdollisuudet ovat yllättäneet positiivisesti. Täällä on lapsille melkein joka päivälle harrastuksia. He ovat käyneet esimerkiksi Kemiönsaaren musiikkiopiston tanssiryhmissä, uimassa, meripartiossa ja viime vuonna he kävivät laulu- ja pianotunneilla. Minä ja Riikka taas olemme olleet vapaaehtoisina esimer-

kiksi mukana Norpas-festivaalin järjestämisessä sekä Kemiönsaaren Meripelastajissa.

Yhdessä tekemällä ja auttamalla

Meretniemi mainitsee haastattelun aikana muutamaankin otteeseen sen, miten tänä päivänä monet työt pystyy hoitamaan mistä vain, kunhan nettiyhteydet toimivat.

– Me pystymme molemmat hoitamaan työmme etänä. Siten saamme enemmän tilaa elämiseen ja voimme asua luonnonrauhassa. Myös 35 oppilaan alakoulu on ollut mahtava ja terveydenhuolto on toiminut hienosti. Se on ollut myös mukavaa, että omat ruotsinkielentaitoni ovat täällä vahvistuneet, Tuomo hymyilee.

Perheen positiiviset ennakko-odotukset Kemiönsaarella asumisesta täyttyivät, mutta myös miellyttäviä yllätyksiä on tullut arjessa vastaan.

Meidät on otettu todella ystävällisesti vastaan ja täällä ollaan valmiina auttamaan muita. Olimme esimerkiksi uusimassa olohuoneemme sisustusta ja löysimme paikallisesta roskalavaryhmästä hyvän sohvan. Kyselin peräkärryä toisesta paikallisryhmästä ja viiden minuutin sisällä meille tarjottiin peräkärryä ilmaiseksi lainaan. Muutenkin täällä ihmisten välillä vallitsee sellainen luottamus, mikä kaupungissa on harvinaisempaa.

Meretniemi huomaa yhtymäkohtia pienen paikkakunnan asukkaiden ja purjehdusyhteisön välillä.

– Yhdessä tekemällä ja auttamalla pärjää paremmin, Meretniemi summaa.

KEMIÖNSAAREN KUNNAN ASUINALUEET JA VAPAAT TONTIT

Taalintehdas

Taalintehdas on elinvoimainen ja luova kohtaamispaikka, jonka rikas historia ja kaunis merellinen miljöö ihastuttavat asukkaiden lisäksi myös matkailijoita. Asukkaat nauttivat kattavista palveluista ja viihtyisästä kahviloiden ja ravintoloiden ympäröivästä kyläkeskuksesta. Vilkas kulttuurielämä meren rannalla varmistaa, että asukkaille riittää aina tapahtumia ja tekemistä! **Taalintehtaan tontit alkaen 1410 €**

Dragsfjärd

Dragsfjärd tarjoaa aitoa saaristoelämää järvien ja meren ympäröimänä. Tunnelmallisesta Kärran kylästä löytyy hyvin palveleva lähikauppa ja ravintola, ja Taalintehtaan kahviloiden ja ravintoloiden pariin hurauttaa vartissa.

Dragsfjärdin Kullan tontit alkaen 2625 €

Kemiö

Kemiön keskustan asukkaat yhdistävät kaupunki- ja saaristoelämän hyvät puolet samaan pakettiin. Keskustassa riittää tekemistä ja harrastuksia viikon jokaiselle päivälle, ja hyvät

liikenne yhteydet varmistavat, että halutessaan Turkuun, Saloon tai ulommas saaristoon pääsee hetkessä.

Kemiön tontit alkaen 5600 €

Strömman

Saaristo alkaa Strömmasta! Strömman alue tarjoaa asukkailleen luonnonkauniin asuin ympäristön aivan saariston porteilla. Sijainti takaa jouhevät kulkuyhteydet Saloon ja Turkuun. Strömman kanava on itsessään ainutlaatuinen nähtävyys, jossa voi ainoana paikkana Suomessa havainnoida vuorovesi-ilmiön. **Strömman Aurinkorannan merinäköalaton tontit alkaen 20 000 €. Strömman Hiekkaharjun tontit alkaen 8000 €**

Västanfjärd

Varsinais-Suomen vuoden kyläksi vuonna 2019 valittu Västanfjärd hurmaa rauhallisella saaristotunnelmallaan, mutta myös monilla inspiroivilla aktiviteeteillaan. Alueen pitkä historia purjelaivojen rakentamisessa ja kalkkikaivosten toiminnassa näkyy maisemassa. Alueen merellisestä tunnelmasta nauttivat myös matkailijat. **Västanfjärdin tontit alkaen 5160 €**

Kaikki asuinalueet ja tontit kartalla: hoods.fi

(ETÄ)TÖISSÄ SAARISTOSSA

Etätyötä merinäköalalla

Etätyöskentelyn suosio on kasvanut, ja saaristossa vietetään entistä enemmän aikaa. Kuppi kahvia ja etäpalaveri omalla terassilla on uusi normaali! Joskus voi olla tarpeen tehdä töitä omassa rauhassa – siksi tarjoamme etätyöntekijöille mahdollisuuden drop-in työpisteeseen. Voit varata työpisteen maksutta Taalintehtaan DIT-centeristä muutamaksi päiväksi kerrallaan.

Haaveissa uusi työpaikka saaristossa?

Kemiönsaaren elinkeinoelämä on monipuolista ja uusia työntekijöitä tarvitaan aina. Meillä tarvitaan jatkuvasti ammattilaisia eteenkin terveyden- ja vanhustenhuoltoon sekä hotelli- ja ravintola-alalle. Kemiönsaaren kunta järjestää vuosittain digitaaliset Rekrymessut, jossa pääset tutustumaan paikallisiin työnantajiin ja avoimiin työpaikkoihin.

Meillä on paikka juuri sinun yrityksellesi

Kemiönsaari on Suomen kolmanneksitoista suurin mökkikunta, jonka seurauksena kauppa ja rakentaminen, matkailu- ja veneala sekä hotelli- ja ravintola-ala ovat kasvavia elinkeinoja.

Alueella vallitsee vankka yrittäjähengi ja suotuisa yritysilmapiiri. Mikro- ja pienyritykset muodostavat Kemiönsaaren elinkeinoelämän selkärangan. Meiltä on lyhyt matka Suomen isompiin kaupunkeihin ja tärkeille liikennereiteille, ja Taalintehtaalta löytyy satama, jonka 8 metrin syväväylä mahdollistaa vientikuljetukset.

Tarjoamme maksutonta neuvontaa uusille ja nykyisille yrittäjille, autamme sopivan tontin ja toimitilojen etsinnässä sekä tuemme tarvittaessa myös työvoiman löytämisessä. Verkostojemme kautta löydät oman alasi kontaktit ja yhteistyökumppanit!

Lue lisää avoimista työpaikoista, ja miten varaat ilmaisen drop-in työpisteen osoitteesta saaristoelämä.fi

Faktaa Kemiönsaaresta

Asukasluku 2021: **6 616**
 Ruotsinkielisiä: **67,5 %**
 Suomenkielisiä: **28,7 %**
 Muunkielisiä: **3,8 %**
 Pinta-ala: **2 801 km²** (maa ja vesi)
 Asuntoja: **4 537**
 Kesämökkejä: **4 865**
 Veroprosentti: **7,11 %**

Yrityksiä: Aktiivisia **n. 700 kpl**, joista mikroyrityksiä **n. 95 %**

- 3 000 saarta
- Pohjolan korkein majakka Bengtskär
- Saaristomeren kansallispuisto
- Saaristomeren Biosfäärialue (UNESCO)

KEMIÖNSAARI / SAN FRANCISCO: HAAVEISSA 50:50-ELÄMÄ

Irene ja Joonas Hjelt ja parin kaksi pientä lasta asuvat vakituisesti San Franciscossa, mutta viettävät mahdollisimman paljon aikaa kesämökillään Kemiönsaaren Kasnäsissa. Teknologia-alalla työskentelevä pariskunta tekee myös Kemiönsaaresta käsin etätöitä. Hjeltit haaveilevat voivansa jonain päivänä asua puoliksi Kemiönsaarella ja puoliksi San Franciscossa.

Meri, saaristo ja luonto ovat perheellemme todella tärkeitä. Koko perheemme rakastaa meidän Kasnäsin mökkiä, vuonna 2015 Suomesta poismuuttaneet **Irene ja Joonas Hjelt** kertovat video-puhelussa.

Joonas Hjeltillä on pitkät siteet Kemiönsaareen ja Kasnäsiin. Pienestä pitäen Saaristomerellä purjehtineen Joonaksen isän hankkima kesäpaikka periytyi tälle muutama vuosi sitten.

– Vaikka asummekin kaukana, oli meille selvää, ettei paikka mene myyntiin. Käymme mökillä pari kertaa vuodessa, viime kesänä vietimme siellä pari kuukautta ja teimme samalla etätöitä. Kun emme itse ole paikalla, vuokraamme mökkiä Airbnb:n kautta. On hienoa voida tarjota muillekin mahdollisuus nauttia paikasta, Joonas taustoittaa.

Start up -yrityksensä parissa työskentelevä Joonas ja Metalla työskentelevä Irene pystyvät töidensä luoteen ja globaalin tiimien vuoksi tekemään työnsä käytännössä mistä vain. ”Suomen tukikohdalla” Kasnäsissä onkin panostettu tietoliikenneyhteyksiin, joiden johdosta etätötyt sujuvat sieltä käsin todella hyvin.

– Kymmenen tunnin aikaeron vuoksi palaverimme ajoittuvat myöhäisiltaan. Koska Suomessa illat ovat niin valoisia, emme kuitenkaan väsähdä. Kun työpäivämme alkavat vasta iltapäivällä, ehdimme päivisin viettää paljon aikaa perheen kanssa retkeillen ja touhuten, pariskunta hymyilee.

Kerran Joonaksella alkoi kokous, johon hän hyppäsi mukaan suoraan saunasta. Työkaverien mielestä oli todella eksoottista, kun saunahöyryt leijailivat kameraruutuun”, Irene jatkaa naurahtuen.

Kollegat ovat muutenkin olleet erittäin kiinnostuneita Hjeltien kesäpaikasta.

Joonas vitsaileekin heidän tekevän Suomelle jatkuvaa maabrändäystä täällä ollessaan.

– Jos työkaverimme katsovat Google Mapsista sijaintimme, he ihmettelevät miten tällaisessa paikassa on mahdollista tehdä töitä. Se ei esimerkiksi kalifornialaisille ole itsestään selvää. Täälläkin on syrjäseuduilla mökkejä, joissa ei ole lainkaan verkkoa, Taika-mukista kahvia hörppivä Joonas huomauttaa.

”Meistä on hienoa, että Kemiönsaari on kehittynyt ja elävöitynyt”

Kasnäs on Hjeltien mielestä todella kiva paikka myös lapsiperheen näkökulmasta.

– Kasnäsissä on hyvä kyläkauppa lähellä ja lounaalla voi käydä ravintolassa. Suosikkejamme ovat Farmor’s cafe, Källarvinden, Kasnäsin paviljonki sekä tietysti Söderlångvikin kartano. Kemiönsaarella on paljon kyliä, ruokapaikkoja ja nähtävää. On tärkeää päästä välillä ihmisten ilmoille. Meistä on hienoa, että Kemiönsaari on kehittynyt ja elävöitynyt vuosien varrella. Esimerkiksi Öro on tästä onnistunut esimerkki, he ovat löytäneet oikean tavan markkinoida uniikkia ympäristöä”, pariskunta kertoo.

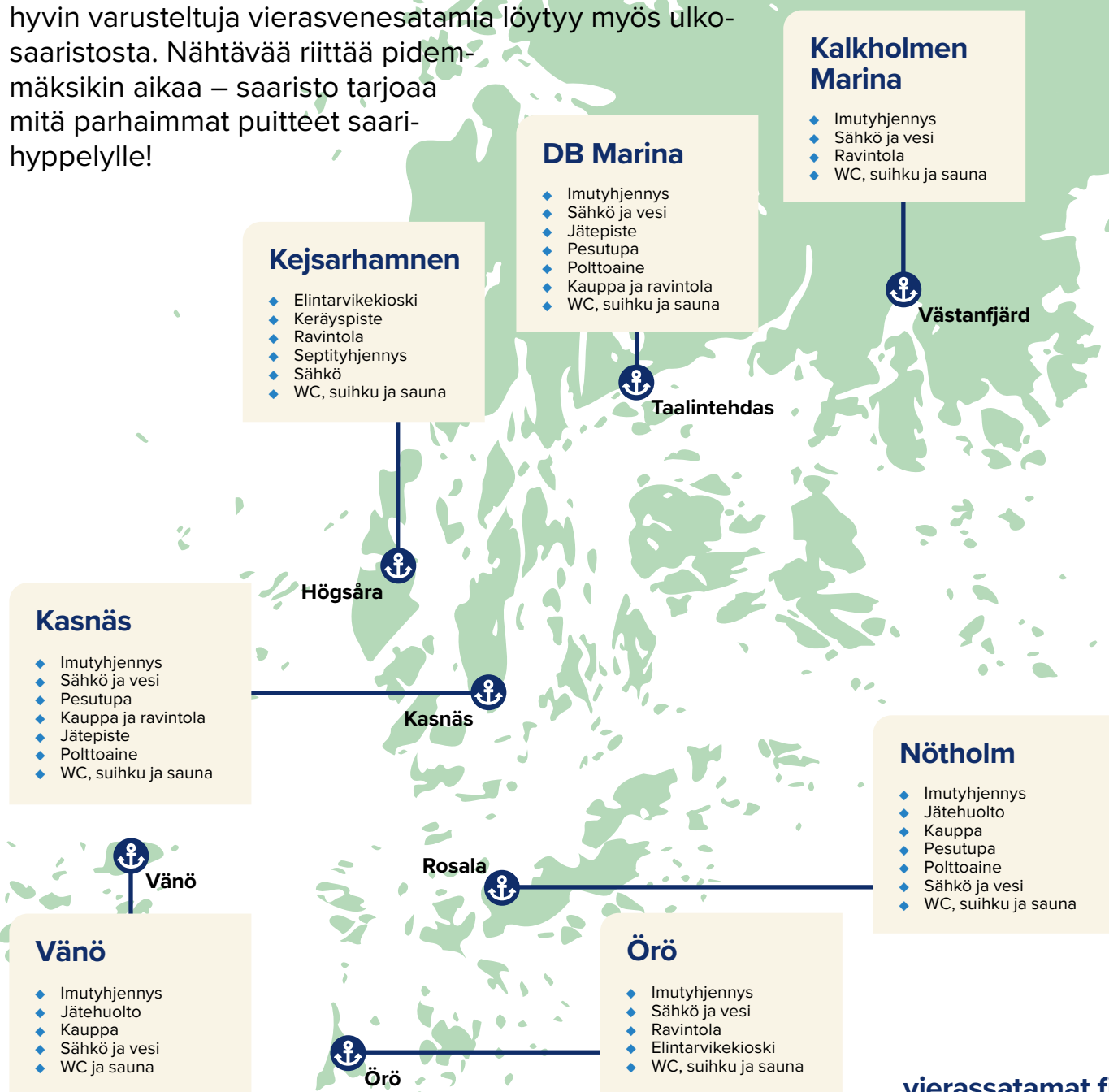
Seuraavan kerran koko perhe tulee Suomeen kesällä – mukaan he ottavat kolumbialaisen au pairinsa Valentinan, joka on tulevasta, ensimmäisestä Euroopan matkastaan innoissaan.

Hjeltien tulevaisuudenhaaveena olisi asua puolet vuodesta Kemiönsaarella.

– Haaveenamme olisi pystyä olemaan Suomessa kuusi kuukautta ja täällä kuusi kuukautta. Täällä on tietysti myös paljon ihania asioita, mutta Suomessa meillä on perheet, ihania ystäviä ja kesäpaikka. Yrittäjyys ja joustava työ ovat haaveelle edellytyksiä, Hjeltit summaavat.

Vierasvenesatamat tarjoavat palveluja ja mukavuuksia

Kaipasitpa runsaita satamapalveluja tai luonnon rauhaa, Kemiönsaaresta löydät venekunnallesi sopivan vierasvenesataman. Täyden palvelun satamat löytyvät saaren etelärannikolta, ja jos kaipaat kauemmas rannikolta, hyvin varusteltuja vierasvenesatamia löytyy myös ulko-saaristosta. Nähtävää riittää pidemmäksikin aikaa – saaristo tarjoaa mitä parhaimmat puitteet saarihyppelylle!

Merikotkan kierros veneillen tai meloen

Merikotka on Saaristomeren kansallispuiston tunnuseläin – tule merikotkan maisemiin kokeamaan Saaristomeri, yksi Suomen kansallismaisemista. Vesireitti kulkee Suomen suurimman mereisen saaren, Kemiönsaaren, ympäri. Merikotkan kierroksen voi tehdä moottori- ja purjeventillä, kajakilla tai sup-laudalla meloen tai vaikka soutaen.

Merikotkan kierros on jaettu kahdeksaan etappiin. Reitin voi aloittaa mistä tahansa reitin varrelta olevasta satamasta. Merikotkan kierroksella koet kansallispuiston upeita saaria ja

luotoja, ruukkikyliä, historiallisen Strömman kanavan sekä vierassatamia, joista löydät kaikkea sitä, mitä merellä kulkija kaipaa.

PS. Älä unohda kiivetä kansallispuiston korkeimman saaren Högländin näkötorniin, jossa koet maiseman merikotkan perspektiivistä.

Lisätiedot reitistä: visitkemiönsaari.fi

Saaristokylät ja -kulttuuri

Luonnonkaunis saaristo tarjoaa idyllisiä pikkukyläiä, meriluonnon parhaita paloja sekä artesaanien ja käsityöläisten ainutlaatuisia tuotteita. Kemiönsaarelle ominainen ilmapiiri on yhdistelmä nautintoja, merellisiä elämyksiä, maaseudun rauhaa, ruukkitunnelmaa sekä historian havinaa.

Kemiönsaari hurmaa niin kesällä kuin talvella. Halutessasi voit vetäytyä omaan rauhaan tai olla hetkessä ihmisvilinässä tai konsertissa. Saarelle voit saapua tietä pitkin tai aaltojen tuomana.

Vänö

Kemiö

Björkboda

Dragsfjärd

Västana fjärd

Taalintehdas

Högsåra

Kasnäs

Hiittinen

Rosala

Örö

Bengtskär

Taalintehdas

Merellisen ruukkikylän historiaa ja
kulttuuritapahtumia

Taalintehdas tarjoaa monipuolista ohjelmaa ja aktiviteetteja koko perheelle. Täällä viihtyy vähän pidemmälläkin lomalla, sillä tekemistä riittää aina luontopoluista ja näköalapaikoista monipuolisiin kulttuuritapahtumiin. Täällä voit myös shoppailla paikallisia herkkuja tai vaikkapa tutustua lasinpuhallukseen.

Kulttuuria ja ruukkihistoriaa

Taalintehdas ja sen asukkaat elivät rinnakkain rautateollisuuden kanssa yli 330 vuotta. Yhteiselo synnytti miljoonia tonneja rautaa, mutta myös kauniin ruukkikylän ja tarinoiden täyteen ruukkihistorian. Kulkiessasi Taalintehtaalla, näet merkkejä raudan valmistuksesta kaikkialla.

Vieraile kesäaikaan Ruukinmuseossa, jossa pääset tutustumaan rautaruukin historiaan ja sen työläiselämään. Lähde mukaan Ruukinmuseon opastetulle kyläkerrokselle tai tee 1900-luvun elinoloista kertova draamakierros työläismies Kalle Dunderin johdolla!

Merta ja järviä

Suolapärskeitä tai satumaisia järvimaisemia – kylän sijainti meren ja kahden järven välissä takaa unohtumattomia retkiä.

Jos haluat kokea saaristoa parhaimmillaan, hyppää maksuttoman yhteysaluksen kyytiin, varaa paikka risteilyltä tai vuokraa purjeverene satamasta ja lähde merelle.

Melonta Stora Masugnsträsketin järven rahkasammalmätäiden välisiä kanavia pitkin erämaisissä tunnelmissa on kiehtova kokemus. Toukokuusta lokakuuhun voit vuokrata kanootin vierasvenesatamasta.

Uudistetusta täyden palvelun vierasvenesatamasta löytyy monipuolisten satamapalvelujen lisäksi 2021 ovensa avannut kesäravintola ja -kauppa DB Marina Bistro & Butik.

Siksi Taalintehdas

- ◆ toripäivä joka keskiviikko ja lauantai
- ◆ festivaaleja: Baltic Jazz, Festival Norpas ja September Open
- ◆ kahviloita ja ruokapaikkoja satamassa, puistossa ja torilla
- ◆ seuraa lasinpuhaltajan työskentelyä Glashyttanissa
- ◆ patikointireittejä koko perheelle, Senatsbergetin näköalatorni
- ◆ kanoottivuokrausta Stora Masugnsträsketillä
- ◆ majoitusmahdollisuudet: hotelli, hostelli, B&B, camping, Airbnb ja Skytent Ecocamp telttamajoitus

VisitKemiönsaari.fi/taalintehdas
Taalintehdas.fi

Vänö

Vänön saari on Kemiönsaaren kunnan ulkosaaristoa. Vänön saaristoon kuuluu n. 150 saarta, joista monissa asutaan kesällä. Kesä on saaren aktiivisinta aikaa, mutta myös talven rauha on vailla vertaa. Maksuton yhteysalus kulkee Kasnäsiestä Vänöhön. Vänössä on kahvila ja kauppa ”Strandhugget”, joka on auki kesäisin. Kulttuuritalo on varattavissa esimerkiksi juhliin, kokouksiin, kursseihin. Vänön kappelia voi varata häihin ja muihin kirkollisiin tilauksuuksiin. Yksityinen rantasauna sijaitsee Västerbyssä n. 1 km satamasta. Saunan voi varata myös kesäkauden ulkopuolella. Vänössä kannattaa myös kiertää 2,5 kilometrin luontopolku ja käydä nauttimassa uimarannasta. Lue lisää saaren palveluista vano.fi.

Björkboda

Yksi Kemiönsaaren mieleenpainuvimmista kokemuksista monille on ollut saunominen Storfinnhovan maanalaisessa savusaunassa. Yleisiä vuoroja saunalla järjestetään säännöllisesti. Björkboda tarjoaa monipuolisesti muitakin elämyksiä ja aktiviteetteja. Siellä voi golfata Bjärkaksessa, nauttia taiteesta ja tapahtumista Björkbodan kulttuuritalo KuBussa, tutustua Björkbodan lukkomuseoon ja ruukkimiljööhön, osallistua opastetulle melontaretkelle Björkbodan järvellä sekä tulistella Björkbodan järven uimarannan laavulla.

Dragsfjärd

”Siellä missä meri ja maa kohtaa, siellä sijaitsee Dragsfjärd” oli pitkään Dragsfjärdin slogan. Dragsfjärdissä on runsain mitoin historiaa ja luontoelemyksiä. Siellä kannattaa vähintäänkin vierailla historiallisessa Dragsfjärdin kirkossa ja kirkonkylässä, nauttia rantaelämästä Ölmosin hiekkarannalla, vierailla Söderlångvikin kartanossa sekä tehdä koko päivän retki Purunpään suojelualueelle (19 km).

Kemiön keskusta

Kemiö on Kemiönsaaren vilkkainta seutua, ja puuhaa riittää koko perheelle. Voit esimerkiksi harrastaa monipuolisesti liikuntaa Amospuistossa, kokeilla Suomen ainoaa, täyden 18-reikäisen radan fotisgolfia Uppgårdssissa, patikoida tai polkujuosta luotopoluilla, tutustua Sagalundin suosittuun ulkoilmamuseoon, tutustua Pyhän Andreaksen harmaakivikirkkoon sekä nauttia kulttuuritalo Villa Landen tapahtumista. Villa Landessa käydessä kannattaa ehdottomasti myös maistaa Koko Suomi leipoo -ohjelman voittajan herkkuluomuksia Cake My Wayssa! Kemiön parhaat tuliaisets löydät lähipuoti Närbodenista, jonka hyllyt notkuvat lukuisia artesaaniruokapalkintoja kahmineita herkkuja sekä Sagalundin museokaupasta, josta löytyy paikallisten aarteiden lisäksi esimerkiksi uudistuotantoversioita vanhoista leluista.

Västana fjär

Hiljaisuusmatkailuun panostava Västana fjär tarjoaa aitoa saaristolaistunnelmaa ja rauhallisia kyläteitä, mutta myös paljon tekemistä ja tapahtumia. Kylän nähtävyydet ja palvelut sijaitsevat 10 kilometrin säteellä, mutta eri kohteissa saa helposti kulumaan parikin vuorokautta. Västana fjärädiä värittää purjelaivojen rakennus- ja kalkkikaivoshistoria. Kulttuuripolun varrelta löydät kyltein merkittynä monia kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia sekä rantaniittyjä laiduntavia lehmii ja lampaita. Retkikohteiksi löytyy myös avolouhoksia ja merenkulun historiasta kertovia muistomerkkejä. Lammalan luontopolun näköalapaikalla puolestaan kelpaa upean maiseman lisäksi nauttia kyläkaupasta hankittuja retkievättä. Toinen Västana fjärin luontopoluista johtaa jatulintarhalle. Veneellä tuleville on Kalkholmenissa vierasvenesatama ravintoloiheen. Siellä sijaitsee lisäksi kesäteatteriesitysten, konserttien ja festivaalien näyttämö, jossa järjestetään myös joogatunteja. Tekemistä Västana fjärissä riittää, sillä täällä pääset pelaamaan tennistä, golfia, frisbeegolfia, boulea ja padelia.

Hiittinen & Rosala

Kaksi kaunista saarta ulkosaaristossa, joita yhdistää toisiinsa pieni silta ja yhteinen historia. Täällä purjehtivat viikingit idäntietä ja tänä päivänä maantietäkin pitkin pääsee aivan viikinkiajan kauppapaikan tuntumaan. Hiittisten kirkko on Suomen toiseksi vanhin puinen ristikirkko, ja on ehdottomasti käymisen arvoinen kohde. Rosalan Viikinkikeskus esittelee monipuolisesti saariston rautakautta ja tarjoaa unohtumattomia kokemuksia niille, jotka haluavat kokeilla viikinkiajan elämää. Täällä sijaitsee myös Rosala Bagaren, joka on tunnettu erilaisista limpuistaan. Leipomusten lisäksi täällä valmistetaan paikallista olutta Rousal Brygghusissa.

Hiittisten yli 100-vuotiaassa kansakoulurakennuksessa sijaitsee viehättävä kirjasto, kylän infopiste sekä paikallista käsitöitä myyvä puoti. Upea hiekkaranta Gröndalen on kätkeyty helmi rantaelämää kaipaaville. Hiittisten kylän olohuone Backom Café ja pub on pitkään avoinna aina pääsiäisestä myöhäiseen syksyyn. Kylän oma lähikauppa Holmströms lanthandel palvelee matkailijoita ja asukkaita ympäri vuoden.

Högsåra

Högsåra on tunnettu Jungfrusundin luotsiasemasta, josta on ensimmäinen maininta vuodelta 1490. Högsåra on hyvin säilynyt saaristolaiskylä, jossa vanhimmat rakennukset ovat 1700-luvulta. Högsårassa luotsitoiminnan ja keisarillisten vierailujen pitkä historia yhdistyy nykyaikaan ainutlaatuisella tavalla. Farmors Cafessa voit nauttia lähiraaka-aineista valmistetuista herkuista ja talon leipomuksista keskellä ihastuttavaa kylämiljöötä. Lillbackan laiturilla sijaitseva rantabaari Rumpan Bar taas tarjoaa virkistäviä juomia rennossa ilmapiiressä. Jungfrusundin museo Keisarinlahden vierassatamassa tarjoaa katsauksen kylän historiaan.

Artesaanien aarteet ja pientuottajien parhaat

Ilahduta kotiväki paikallisilla tuotteilla! Paikallisten käsityöläisten ja pientuottajien uniikkeja tuotteita voi ostaa suoraan tuottajalta sekä esimerkiksi museokaupoista.

Emma Hagman Designin Sagalundin museolle suunnitelluissa tiskiräteissä on Kemiönsaarelle tyypillisiä aiheita. Sagalundin museokauppa

Henna Renfors/Own-Design suunnittelee ja valmistaa kauniita hopeakoruja, jotka ammentavat inspiraationsa mm. saaren paikallishistoriasta. Osan koruista on suunnitellut Leif Ström. Sagalundin museokauppa

Paula Puikko-Laakso on suunnitellut Björkbodan entisen lukkotehtaan avaimista hauskoja avaimenperiä. KUBU shop

Närbodenin maukkaita marjahilloja valmistetaan monessa eri maussa. Närboden

Oman puutarhan omenalajikkeita ja omenaherkkuja voi hankkia Söderlångvikin kartanosta.

Suunnittelijakaksikko nimen suunnittelemat ja valmistamat kauniit kortit. KUBU shop

Sagalundin museossa historia herää henkiin

Sagalundin museo Kemiön keskustan tuntumassa on elävä kotiseutumuseo, lastenkulttuurikeskus ja puutarha. Toiminnan ytimessä on kulttuuriperintö- ja ympäristökasvatus, jota toteutetaan monimuotoisesti ja lapsilähtöisesti.

Suomen ensimmäisen ulkoilmamuseon Sagalundin perusti vuonna 1910 kemiöläinen **Nils Oskar Jansson**, joka yhdessä

Adèle Wemanin kanssa toimi opettajana museoalueella sijaitsevassa Vretan kansakoulussa. Jansson sai inspiraationsa Tukholman Skansenista. Vuosien saatossa alueelle on siirretty yli kaksikymmentä rakennusta eri puolilta Kemiönsaarta: mm. kärejätalo, torppa, maatila, huvila ja kaksi koulua. Tämän lisäksi lapsille on luotu runsaasti innostavia leikkiympäristöjä.

Vretan kansakoulussa aloitti aikanaan koulunkäyntinsä mesenaatti Amos Anderson. Ehkä hänen taide- ja kulttuuri-intohimonsa sai kipinänsä juuri täällä? Toinen Sagalundin koulurakennuksista, 1700-luvun loppupuolella rakennettu Tjudan pedagogio siirrettiin alueelle jo vuonna 1914.

Koko museoalue on avoinna kesäisin, ja ympäri vuoden palvelee museon päärakennus Sagalundgården lounaskahviloinen ja museopuoteineen. Päärakennuksessa voi kokeilla vaikkapa kättilön hommia.

Puutarhassa riittää katseltavaa

Nils Oskar Jansson oli **Carl von Linnén** suuri ihailija ja unelmoi oman kasvitieteellisen puutarhan perustamisesta. Edelleen henkilökunta hoitaa Janssonin Sagalundissa yli sata vuotta

sitten istuttamia kasveja ja niiden jälkeläisiä. Alueella on myös hieno, myöhemmin perustettu ruusutarha.

Sagalundin Opetus- ja kulttuuriministeriön tukemaan lastenkulttuuritoimintaan kuuluu myös viljelykoulutoiminta, jossa opetus aloitetaan kevätkylvöillä ja päätetään syksyllä sadonkorjuujuhilla.

Kulttuuriperinnöstä pidetään huolta

Sagalundin museojohtaja **John Björkmanin** mukaan museorakennuksista huolehtiminen on mielenkiintoista, joskin vaativaa hommaa.

– Museojohtajana halusin panostaa rakennusten kunnostamiseen. Viime kesinä olemme korjanneet monta kattoa ja kunnostustöitä on tehty myös kansainvälisen talokooleirin voimin. Näin olemme mukana viemässä rakennus- ja korjausperinnettä eteenpäin.

Sagalundin suosituimpiin ohjelmiin kuuluu Vanhan ajan koulupäivä. Aikamatkan entisajan opetukseen kuuluu muun muassa kaunokirjoituksen opet-

telu mustekynällä – tietenkin ankaran opettajan valvovan silmän alla! Perheen pienimmille järjestetään nallekekkereitä ja hieman isommille aikamatkoja, joissa puuhataan entisajan askareita.

– Haluamme tehdä historiasta elävää. Vanhan ajan koulupäivä on ollut yleisön ehdoton suosikki. Vaikka pääkohderyhmäämme ovat lapset ja kouluryhmät, panostamme nyt myös aikuisiin tarjoamalla sarjan perinnetaitotyöpajoja keran kuussa lauantaisin, sanoo Björkman.

Museokäynnin lomassa voi nauttia lounaasta ja leivonnaisista tunnelmallisessa Café Adèlessä, joka on auki ympäri

vuoden. Sagalundin maankuulusta museopuodista löytyy monipuolinen ja mielenkiintoinen valikoima tuotteita – tikkunekkuja unohtamatta.

Lue lisää: sagalund.fi

Kemiönsaaren muut museot

- ♦ Taalintehtaan Ruukinmuseo esittelee rautaruukin historiaa. Ensimmäinen masuuni rakennettiin vuonna 1686. Museo on osa Sagalundin lastenkulttuurikeskusta.
- ♦ Söderlångvikin kartano esittelee mesenaatti Amos Andersonin elämää ja taidekokoelmaa. Kartanon navetassa on kahvila ja vaihtuvia taidenäyttelyitä.
- ♦ Björkbodan Lukkomuseo esittelee lukonvalmistuksen historiaa 1840-luvulla rakennetussa työväenasunnossa. Museossa voi katsella erilaisia lukkoja ja heloja sekä 1970-luvun asuun sisustettua työläisasuntoa.
- ♦ Bengtskärin majakka on majesteettinen ja historiallisesti merkittävä rakennus ulkosaaristossa. Vuonna 1906 rakennetussa majakassa voi tutustua 1941 käydyin Bengtskärin taisteluun ja tutkia sodan jälkeen rakennettua bunkkeria.
- ♦ Jungfrusundin museo Högsåran Kejsarhammenissa esittelee kylän historiaa painottuen luotsitoimintaan ja keisarillisiin vierailuihin.
- ♦ Örön linnakesaari on ulkoilmamuseoon verrattavissa oleva ainutlaatuinen paikka. Saari huokuu sotahistoriaa hyvin säilyneine kasarmialueineen, mukulakiviteineen ja Obuhov-tykkeineen.

Söder- långvikin kartano

*– luontoelämyksiä
ja henkilöhistoriaa
Amos Andersonin
kesäasunnolla*

Söderlångvikin kartano on tarina kansanedustaja, liikemies ja taidemesenaatti Amos Andersonista. Upean päärakennuksen taide- ja henkilöhistoriallisen museon lisäksi kartanolle kuuluvat laajat omenatarhat sekä mittavat metsäalueet ja luontopolut. Söderlångvikin kartanomiljöö tarjoaa monipuolisia elämyksiä koko perheelle.

Söderlångvikin päähenkilö, Hufvudstadsbladetin omistaja ja Ruotsin kansanpuolueen kansanedustaja **Amos Anderson** syntyi Kemiössä 1878. Anderson osti Söderlångvikin kartanon vuonna 1927 kesäresidenssiksi. Vuodesta 1965 Söderlångvik on ollut avoinna yleisölle taide- ja henkilömuseona.

Söderlångvikin valkoisen päärakennuksen museo kertoo Brokärrin pojasta, josta tuli helsinkiläinen media-moguli, joka samaan aikaan teki uraa kansanedustajana ja suursijoittajana. Lisäksi esitellään Andersonin suurta kulttuurikiinnostusta sekä Föreningen Konstsamfundetin perustamiseen johdaneet seikat.

Päärakennuksen taidenäyttely uudistetaan joka vuosi ennen kesää. Näyttelyssä on reilut sata teosta taidemuseo Amos Rexin kokoelmasta. Taidenäyttelykokonaisuus jatkuu nykytaiteella

piharakennuksissa ja kahvila Café Söderlångvikissa.

Elämyksiä koko perheelle – ja yrityksille

Söderlångvikin kartano on enemmän kuin taide- ja henkilömuseo. Näytteilyitä täydentävät konsertit, lähiruoka-tapahtumat ja muu kulttuuritarjonta. Kartanon ohjelma on täynnä teatteria, klassista musiikkia, pop- ja jazzmusiikkia sekä työpajoja.

Kartanon suurin tapahtuma Omenapäivä järjestetään syyskuun lopussa, kun puutarhojen jättimäinen omenasato on kerätty. Sadonkorjuujuhliissa kävijät voivat ostaa kartanon omenalajikkeita ja -tuotteita, ja nauttia musiikista sekä koko perheelle suunnatusta kulttuuritarjonnasta.

Söderlångvik sijaitsee meren äärellä ja tänne pääsee myös meriteitse. M/S Alva ajaa kesäristeilyjä Söderlångvikin

ja Taalintehtaan välillä. Kartanon ympärillä on useita luontopolkuja ja myös Söderlångvikin omenatarha on tutustumisen arvoinen. Söderlångvik tarjoaa majoitusta ja kokoustiloja yrityksille, ryhmille ja yksityishenkilöille.

Paikallisia herkkuja

Café Söderlångvikin leivonnaiset ja lounaat valmistetaan suurilta osin kartanon omista ja läheisten tuottajien raaka-aineista. Lounasta tarjolla on päivittäin kesäsesongin aikaan. Niille, jotka haluavat nauttia kahvinsa ulkona, myydään piknikkoreja – muun muassa luontopolun laavu ja kartanon hyvin leikatut nurmikot kuuluvat piknikvieraiden suosikkipaikkoihin. Kahvilassa on myös myynnissä kartanon omia tuotteita, kuten omenamehua, omenahilloa, omenalimppua ja hunajaa. Käsi-työpuoti toimii kahvilan läheisyydessä.

**Lue lisää: visitkemiönsaari.fi
soderlangvik.fi**

SAARISTOMEREN UNESCO -BIOSFÄÄRIALUE

Saaristomme sijaitsee keskellä UNESCO:n Biosfäärialuetta, joka on yksi Suomen lajirikkaimista alueista ja maailman saaritiheimpiä alueita. Biosfäärialueet pyrkivät parantamaan ihmisen ja luonnon välistä vuorovaikutusta. Kaikessa toiminnassa pyritään edistämään kestävä matkailua ja elinvoimasta saaristoa.

Lue lisää: biosfar.fi

Kalakamujen tutkimusmatka saaristoon

Veneiletkö Saaristomeren biosfäärialueella? Silloin ympäristöseikkailu ”Tutkimusmatka saaristoon” on jotain sinulle ja perheellesi. Vieraile omatoimisesti Turunmaan saariston vierasvenesatamissa, joista löytyy hauskoja tehtäviä ratkottavaksi ja kerää samalla leimoja tutkijapassiin! Passeja on saatavilla eri saarilla.

expedition.foss.fi

Saaristomeren kansallispuisto

Saaristomeren kansallispuiston saariston sokkelot ja selkävedet lukuisine käyntikohteineen tarjoavat monipuolisesti nähtävää ja koettavaa. Myös veneetön pääsee tutustumaan joi-

hinkin saarikohteisiin yhteysaluksia ja vuoroveneitä käyttäen vuoden ympäri.

Keväällä saaristo on lintubongaaajan paratiisi ja parhaat paikat lintujen tarkkailuun ovat Utö, Jurmo ja Örö. Kansallispuiston erityisyytenä ovat laidunsaarien perinnemaisemat, joita hoidetaan keväästä lähtien niittäen ja laiduntaen.

Saaristomeren kansallispuisto on perustettu suojelemaan ainutlaatuisia saaristoluontoa sekä saaristolaiskulttuuria. Koska kansallispuisto on luonnonsuojelualue, on jokamiehen-oikeuksia rajoitettu ja luonto laitettu etusijalle.

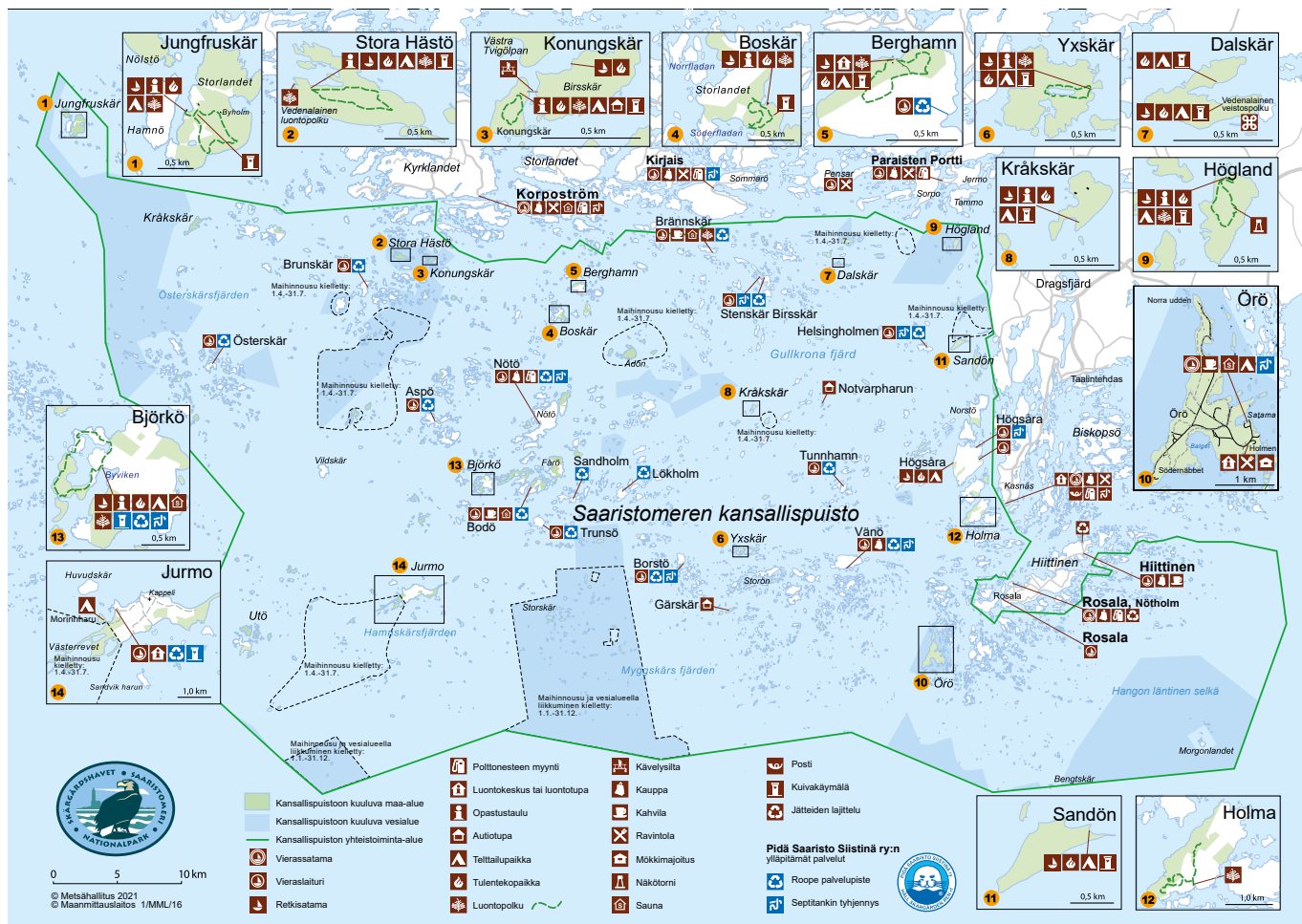
Kansallispuiston yhteistoiminta-alueen sisällä on paljon kansallispuistoon kuulumattomia vesialueita ja saaria. Alue tarjoaa luonnon lisäksi saaristokylä ja elävää saaristolaiskulttuuria.

Kansallispuiston alueella leiriytyminen ja tulenteke on sallittua vain niille varatuilla paikoilla. Tulenteke on kielletty metsäpalovaroituksen voimassaoloaikana. Joillakin saarilla on voimassa rantautumiskielto lintujen pesintäaikaan ja hylkeiden suojelualueilla liikkuminen on kiellettyä koko vuoden.

luontoon.fi/saaristomeri

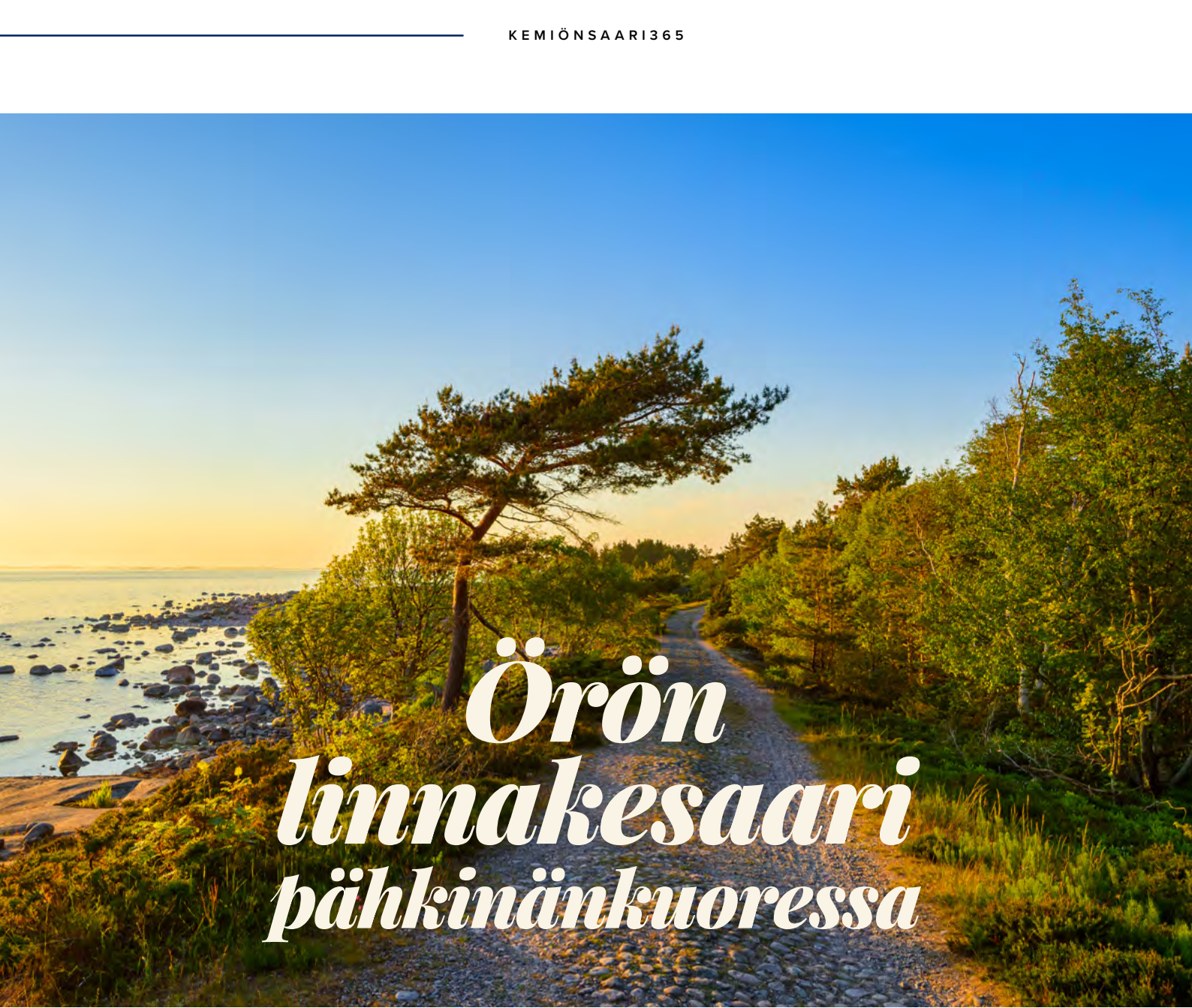
SAARISTOMEREN KANSALLISPUISTO

Saaristomeren kansallispuisto lyhyesti

- ♦ Historia: Hiidenkiukaat, salaperäiset munkinkehät ja vanhan ajan maalaismaisemaa
- ♦ Reitit: 14 maanpäällistä luontopolkua ja kaksi vedenalaista reittiä
- ♦ Palvelut: retkisatamia, telttailualueita, tulentekopaikkoja
- ♦ Koe Saaristomeri: reittikartta.fi

Öron linnakesaari pähkinäinkuoressa

Hiittisten lounaispuolella sijaitseva Öro oli yleisöltä suljettu yli sadan vuoden ajan. Nykyään Saaristomeren kansallispuistoon kuuluva linnakesaari on Saaristomeren suosituimpia matkailukohteita.

Luonto

Öro on osa Salpausselkä II -harjua, joten saaren maaperä koostuu pääasiallisesti hiekasta ja sorasta. Saaren ikimetsillä, nummilla sekä hiekka- ja sorarannoilla on paljon annettavaa kaikille ulkoilua ja luontoa rakastaville.

Vaella:

Pohjoinen merkitty ulkoilureitti on runsaat viisi kilometriä

pitkä ja eteläinen hiukan lyhyempi. Tilatattavana on myös luonto-opastuksia. Uimaranta sijaitsee lähellä saaren eteläistä niemenkärkeä.

Vuokraa:

Polkupyöriä, kanootteja, kajakkeja ja SUP-lautoja vuokrataan satamatoimistosta. Pyörällä on helpompi saada ensikäsitys varsin suuresta saaresta.

Bongaa lintuja:

Muuttolinnut ohittavat Öron sekä keväällä että syksyllä. Vaihteleva elinympäristö voi houkutella harvinaisia lintuja myös kesällä.

Tutki kasveja ja hyönteisiä:

Saarella esiintyy harvinaisia rantakasveja ja yli 250 harvinaista tai uhanalaista perhoslajia. Örössä on kaiken kaikkiaan tavattu noin 1 600 perhoslajia.

Omalla veneellä linnakesaareen

Örön vierassatamassa on 80 venepaikkaa. Satama valittiin vuoden vierasvenesatamaksi vuonna 2017.

Sotahistoriaa

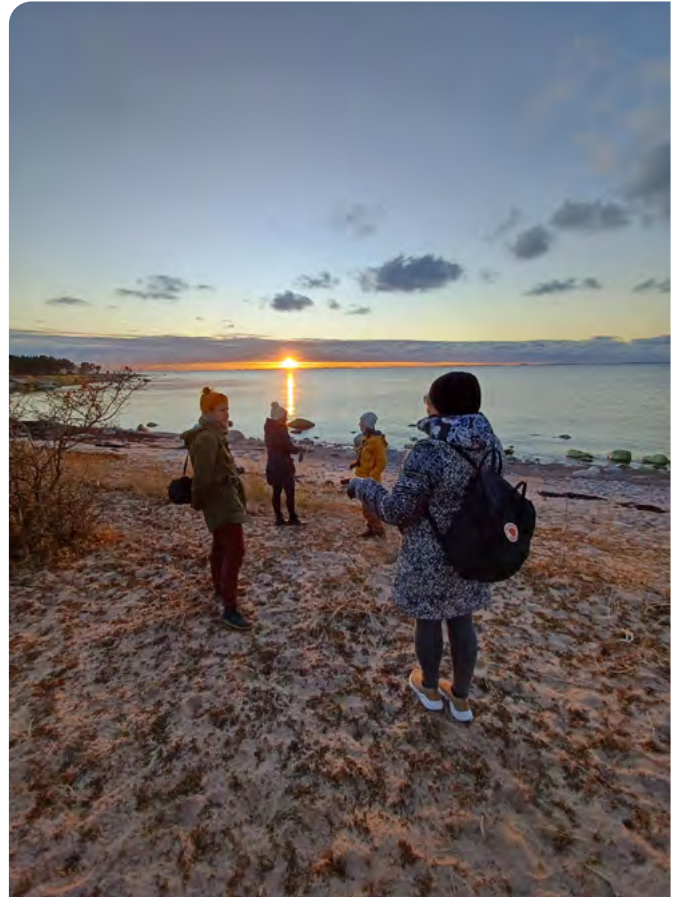
Örö toimi ruotsalaisen avomerilaivaston laivastotukikohtana vuosien 1808–1809 sodan aikana. Venäjän vallan aikana Örö kuului Örö–Russarö–Utö–Saarenmaa -linnoituslinjaan, jolla kontrolloitiin Pietarin sisääntuloa. Tänä aikana linnakesaari varustettiin yhdellätoista erisuuruusella tykillä, kapearaiteisella rautatiellä, mukulakivikaduilla sekä useilla kasarmeilla ja muilla rakennuksilla. Rautatie on nykyään purettu, mutta mukulakivikadut ja rakennukset on säilytetty.

Örö oli tärkeä osa suomalaista rannikkopuolustusta välirauhan ajasta eteenpäin. Örön tykkipatteristot antoivat tulitukea Bengtskärin taistelussa 1941. Puolustusvoimat luovuttivat saaren Metsähallitukselle vuonna 2015, jolloin se liitettiin osaksi Saaristomeren kansallispuistoa.

Ruokailu ja majoitus

Ravintola 12”n tsaarinaikaisessa ruokasalissa on päivisin lounaspöytä ja iltaisin à la carte. Mikropanimo Kimito Brewingin Skärilager kuuluu ravintolan erikoisuuksiin. RantaBistrossa on tarjolla kevyempiä kahvilatuotteita.

Örö tarjoaa monipuolisia majoitusvaihtoehtoja: yöpyä voi joko mökissä, hotellissa, hostellissa tai teltassa telttailualueella.

Koe ainakin nämä:

- ◆ 12 tuuman tykkien kasarmialue. Noin 13 kilometrin etäisyydellä sijaitseva Bengtskärin majakka näkyy etelässä.
- ◆ Nummien lumoava tuoksu. Keskikesän lämpö saa kanervan ja kangasajuruohon tuoksumaan. Näin löydät perille: Kulje Pitkä Ikävä -tietä pitkin. Tiedät kyllä, kun olet perillä.
- ◆ Läntisen rannan pitkä hiekkaranta ja sen maisemat.

*Lumoava
majakkasaari
keskellä
azomerta*

Kaukana Hiittisten ulkosaaristossa siintää maamme eteläisin asuttu saari Bengtskär, jonka jylhä, 52 metrin korkeuteen nouseva majakka on Pohjoismaiden korkein. Kierreportaiden 252 askelmaa ja kahdet tikapuut kavuttuaan kävijä pääsee sydän hakaten majakan valohuoneeseen, josta avautuu upea näköala Saaristomerelle. Majakkasaaren tunnelmaa voi parhaansa mukaan kuvailla, mutta Bengtskär on koettava itse: puolentoista hehtaarin karulla saarella aistit heräävät ja meren kohina sekä tuoksut jäävät mieleen loppuelämäksi.

Bengtskärin majakan suunnitteli 1800-luvun lopulla arkkitehti **Florentin Granholm**. Rakentaminen aloitettiin keväällä 1906 ja saatettiin päätökseen vielä samana vuonna – tämä on varsinainen uroteko vaikeapääsystä sijaintia ja sen aikaista rakennustekniikkaa ajatellen. Perustusten ja julkisivujen graniitti louhittiin paikan päällä. Huollosta vastasivat majakkamestari, koneenhoitaja ja kolme majakkavahtia perheineen, yhteensä 15 henkilöä. Asukasluku oli korkeimmillaan 1930-luvun lopulla, kun saarella asui 32 aikuista ja lasta.

Dramaattinen historia

Majakkaa kohti hyökättiin ensimmäisen kerran ensimmäisen maailmansodan aikaan, kun venäläiset risteilijät Magdeburg ja Augsburg tulittivat sitä kolmellakymmenellä ammuksella. Seuraava isku koettiin toisen maailmansodan aikana Bengtskärin taistelussa 26.–27.7.1941. Tällä kertaa vahingot ja tappiot nousivat huomattavasti suuremmiksi. Bengtskärin taistelun tapahtumista kerrotaan opastuksen aikana lyhyesti, jonka lisäksi vierailijat voivat halutessaan perehtyä aiheeseen majakan pohjakerroksessa sijaitsevassa näyttelyssä.

Majakan palvelut

Päivävieraileille tarjolla on erinomaisen herkullisia voisilmäpullia sekä pientä suolaista ja makeaa naposteltavaa, juomia unohtamatta. Kahvilassa myydään myös matkamuistoja ja saaresta lähteviin postikortteihin lyödään Bengtskärin oma postileima.

Majakkasaarella voi myös viettää unohtumattoman yön – Bengtskäristä löytyy seitsemän hyvin kysyttyä hotellihuonetta, joissa on yhteensä 25 vuodepaikkaa. Yöpyvät asiakkaat saavat illalla nauttia maukkaasta saaristolaisruoasta ja yli satavuotiaan saunan pehmeistä löylyistä.

Rapistuneisuudesta uuteen loistoon

Majakkatornin kaasulyhty automatisoitiin vuonna 1968, jonka jälkeen rakennus seisoj vuosikymmeniä kylmänä ja miehittämättömänä. Ilkivalta ja lämmityksen puute johtivat majakan rappeutumiseen, kunnes Merenkululaitos vuokrasi rakennuksen Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskukselle vuonna 1992. Majakka uusittiin alkuperäiseen loistonsa yrittäjäpariskunta **Paula** ja **Per Wilsonin** johdolla, ja majakka siirtyi vuonna 2000 Turun yliopistosäätiön omistukseen. Wilsonit hoitivat majakkaa palveluineen aina vuoteen 2022,

jolloin vastuuta alettiin siirtää Paulan ja Perin tyttärelle, **Nora Wilsonille** ja hänen puolisolleen **Henrik Wilsonille**.

– Bengtskäriin ei ole tulossa suurempia muutoksia, mutta visionamme on kertoa aiempaa enemmän majakanvartija-perheiden arjesta. Pohdimme myös erilaisten digitaalisten kokemusten toteuttamista sekä majakkasaarella että verkossa, kertoo Nora Wilson.

Merkittävimpiä uudistuksia ovat majakan sähkö- ja lämpöhuoltoon tehtävät muutokset.

– Mantereelta kulkee nyt pitkä sähkökaapeli merenpohjaa pitkin Bengtskärille. Tämän lisäksi mietimme maalämpö- ja aurinkopaneeliratkaisuja. Näillä valinnoilla voimme parantaa majakan toimintavarmuutta ja pääsemme eroon tähänastisesta öljyriippuvuudestamme, Wilson sanoo.

Bengtskärin majakalle pääsee toukokuusta syyskuuhun matkustaja-aluksilla Kasnäristä, Öröstä, Rosalasta, Hangosta ja Turusta.

*Täppäraa tauluun
Rosalan Viikinki-
keskuksessa*

Siirryt 1 000 vuotta ajassa taaksepäin sillä hetkellä kun nostat tapparan pääsi yläpuolelle, suorin käsivarsin. Uudessa todellisuudessa olet viikinki, osa viikinkien kylää, ja sinulla on kilpailu voitettavana – kirveenheitossa tietenkin. Ponnistus. Tappara sinua otteestasi ja pamahtaa maalitauluun. Opas ja kaverit onnittelevat sinua hurraahuudoin. Suljet silmäsi ja täytät keuhkosi saaristoilmalla.

Rosalan Viikinkikeskus on suosittu matkakohde, joka lumoo leirikoululaiset ja muut kävijät voimakkaalla viikinkiaikaisella tarinalaan. Erilaisia aktiviteetteja riittää kaikille kävijäryhmille – jopa häitä on järjestetty nykyajan viikinkipareille.

– Viikinkikeskuksen aktiviteetit on ryhmitelty erilaisiin paketteihin. Koululuokkien suosituin teema on ”Päivä viikinkinä”. Pukeudumme viikinkiaikaisiin vaatteisiin, leivomme ja paistamme kenttäläipää, vierailemme keskuksen vieressä sijaitsevassa viikinkilaivassa ja kokeilemme eri taistelutekniikoita, **Paul Wilson** Viikinkikeskuksesta kertoo.

Keskuksen oppaat kertovat viikinkien elämästä historiatietoihin tukeutuen.

– Mitä kasveja viikinkimaanviljelijät kasvattivat? Minne asti viikinkimerenkulkijat purjehtivat? Millä tavaroilla viikinkikauppiat kävivät kauppaa? Kerromme viikinkien yhteiskunnan

muutoksesta; kuinka päälliköt saivat väistyneä kuninkaiden tieltä ja kuinka kristinusko syrjäytti muinaisen, pohjoismaisen aasainuskon, Wilson kertoo.

Tuntumaa arkeologiaan

Onko Rosalassa todella ollut viikinkijä? Lyhyesti: kyllä on. Hiittinen-Rosala-alueella on tehty noin 1 400 muinaislöydöstä, joista useimmat ovat viikinkiajalta. Kaikkein merkittävimmät löydöt on tehty Hiittisten ja Rosalan välissä sijaitsevan Kirkonsalmen arkeologisissa kaivauksissa. Kirkonsalmi oli tärkeä satama ja kauppapaikka viikingeille, kun he kulkivat Idäntietä pitkin suuriin kauppapaikkoihin Novgorodiin, Konstantinopoliin ja Bagdadiin.

Viikinkikeskuksen kävijöillä on mahdollisuus tutustua arkeologiseen mallikaivaukseen oppaan johdolla. Opas kertoo niistä kaivauksista, joiden pohjalta viikinkikeskus perustettiin, ja näyttää kuinka arkeologisilla kaivauksilla toimitaan. Osallistujat pääsevät myös kokei-

lemaan metallinpaljastimia maastossa.

– Vaunukankaan koulun oppilaat löysivät melkein 300 vuotta vanhan ruotsalaisen yhden äyrin kolikon, Wilson kertoo.

Syö ja nuku kuin viikinki

Päällikön halli **Rodeborgin** päädyssä kiemurtelevat lohikäärme-kuviot. Museokaupan korut ovat tarkkoja jäljitelmiä alkuperäisistä. Kylän rakennuksetkin ovat käsin veistettyjä vanhoja tekniikoita noudattaen, alkuperäisiä esikuviaan seuraten. Nämä ovat niitä palapelin osia, jotka luovat viikinkikylän entisaikaa henkivän ilmapiirin.

Illallinen päällikön hallissa voimistaa kokemusta. Oluen ystäville suositellaan talon omaa, Rosalassa pantua Rosala Viking Wheat Beer -tyrniolutta.

Rodeborgista löytyy myös majoitustiloja, joko päällikön salista, jossa nukutaan alkoveissa, tai salin viereisistä erillisistä huoneista.

– Kun olet viettänyt päiväsi viikinkikylässä ja makaat kirveellä veistetyssä alakovissa, saatat huomata kuinka hyvin, hyvin kaukaiselta ulkopuolinen maailma yhtäkkiä tuntuu, Wilson toteaa.

Kemiönsaaren aktiviteetit

Kemiönsaari tarjoaa uniikin ympäristön lisäksi ainutlaatuisia elämyksiä ja sykehdyttäviä aktiviteetteja.

Saaristomeren yli 40 000 saaresta ja luodosta noin 3 000 kuuluu Kemiönsaareen. Koemaailman suurenmoisin saaristo omalla veneellä, elämyksellisillä veneristeilyillä taivaikka meloen. Lisäksi saaristossa on lukuisia merkittyjä luonto- ja kulttuuripolkuja, joiden pituudet vaihtelevat puolesta tunnista puoleen päivään. Rentoutumista kaipaaville on tarjolla erilaisia saunaelämyksiä ja hoitoja.

A stylized map of the Kemiönsaari archipelago is shown in the bottom right corner. The islands are represented by light green shapes against a dark blue background. A red line points from a callout box to a specific island.

Vänö

♦ Frisbeegolf

Ekniemi

Luontopolut 3-5,5 km

- ♦ Laavu, tulentekopaikka ja näköalatorni

Ekniemen lomakylä

- ♦ Uimaranta, sauna ja leikkipaikka

Dragsfjärd

Labbnäsin lomakoti
Labbnäsintie 66

- ♦ tilaussaunat ja talviuinti

Söderlångvik

Purunpään
vaellusreitti 18 km

- ♦ laavu, tulentekopaikka ja näköalatorni

Villkär

Uppgårds futisgolf
Villkärsvägen 147

- ♦ Futisgolf
- ♦ Tilaussauna

Björkboda

Storfinnhova gård
Finnhovantie 163

- ♦ Tilaussauna

Björkbodan uimaranta
Bodängintie 353

- ♦ Laavu ja tulentekopaikka

Kemiö

- ♦ Amospuisto
Edvin Widentie
- Liikuntaleikkipuisto
- Minikoriskenttä
- Rantalentopallokenttä
- Rullaluistelurata ja skeittirampit
- Yleisurheilukenttä
- Kuntoportaati
- Frisbeegolf
- Norrskogenin ulkoilureitti ja laavu
- ♦ Stall Hildas Talli
Karlskogavägen 26
- ♦ Pegasus-talli
Tapulikuja 16

Nivelax

Bjärkas Golf
Västanfjärdintie 655

- ♦ Golf
- ♦ Boule
- ♦ Pöytätennis
- ♦ Tennis
- ♦ Sauna

Västanfjärd

- ♦ DiscGolfPark
Sirnäsintie 12
- ♦ Kalkholmen Marina
Kalkholmenintie 43
- Padel
- Leikkipaikka
- Tilaussauna ja uimapaikka

Taalintehtas

- ♦ DiscGolfPark
Taalintehtantie 578
- ♦ Masuunin vanha sauna
- Yleinen saunavuoro ja talviuinti
- Senatsbergetin
hyvinvointipolku 6,3 km
- Laavu, tulentekopaikka ja näköalatorni
- Taalintehtaan virkistys- ja vapaa-ajan alue
- ♦ Koripallo- ja tenniskenttä
- Kuntoratoja
- Luistelurata ja hiihtoladut
- Ulkokuntosali

Kasnäs

Kasnäsin kylpylä
Kasnäsintie 1294

- ♦ Kylpylä
- ♦ Saunat
- ♦ Kuntosali
- ♦ Rantasauna
- ♦ Minigolf
- ♦ Boule ja petanque
- ♦ Padel ja tennis
- ♦ Uimaranta
- ♦ Luontopolku

Örö

- ♦ Tilaussauna, luontopolut ja pyöräily

Kasnäs viehättää kaikkina vuoden- aikoina

Kasnäs on se liikenteen solmukohta, johon maantie päättyy ja mistä meri alkaa. Kesäisin niemenjärki täyttyy kylpylähotellin vieraista, vierassataman venekunnista sekä Kemiönsaaren muista matkailijoista. Kasnäs tarjoaa elämyksiä vuoden ympäri ja voit esimerkiksi nauttia notkuvista joulupöydistä, ylellisestä äitienpäivälounaasta tai ympäri vuoden lämmitetyistä kylpylän ulkoaltaista.

Kasnäs tarjoaa aktiviteetteja ja elämyksiä kaikenikäisille. Aikuiset voivat esimerkiksi pelata padelia, nauttia joogasta tai rentoutua höyrysaunassa. Lapset taas voivat esimerkiksi nauttia vesileikeistä kylpylän altaissa, puttailla minigolf-radalla tai kiipeillä uimarannan leikkipaikalla. Kasnäs on myös suosittu paikka järjestää konferensseja ja tilaisuuksia ympäri vuoden. Vuokrattavana on myös rantasauna paljuineen, joissa voi nauttia rentouttavasta lämmöstä myös kirpeimmillä talvipakkasilla.

Kasnäs Kylpylähotelli & uuden Kasnäs Paviljongin palvelut

Kylpylähotellille ja Kasnäs Paviljongille on myönnetty Joutsenmerkki-ympäristösertifikaatti, joka viestii yrityksen panostuksesta vastuullisen matkailun kehittämiseen. Joutsenmerkittyjen palveluiden on otettava ympäristö kokonaisvaltaisesti huomioon, jotta Joutsenmerkin tiukat vaatimukset täyttyvät.

Hotellin simpukanmuotoisilla huoneilla on jokaisella oma terrassinsa ja suurimmassa osassa huoneista on myös merinäköala. Voit myös vuokrata tasokkaan ja modernin lomahuoneiston kaikilla mukavuuksilla Kasnäs Marinasta. Kasnäsissä järjestetään tapahtumia ympäri vuoden, jotka löydät tapahtumakalenteria osoitteessa kasnas.com.

Kylpylän hyvinvointipalvelut ja saaristomaisemat takaavat rentouttavan ja virkistävän talviloman Kasnäsissä. Voit nauttia vedestä meressä tai kylpylässä, rentoutuen Kasnäsin saunamaailmoissa.

2022 valmistuneessa Kasnäs Paviljongissa voit nauttia suositusta kalapöydästä, lounaasta tai a la carte -annoksista tasokkaassa ja modernissa ravintolassa, josta aukeaa upea merinäköala. Alakerrasta löydät lähikaupan ja postin, kahvilan ja kalatiskin sekä koruliike Silver Fish Päränin.

Vierassatama ja caravanalue

Suojaissassa satamassa on noin 100 vieraspaikkaa. Hotelli ja kaikki palvelut löytyvät muutaman sadan metrin päästä. Kasnäs Caravanilla on 32 ympärivuotista paikkaa asuntovaunuille ja -autoille ja kaikki tavallisimmat caravan-alueen palvelut.

Aktiviteetit

Kasnäsissä voi harrastaa muun muassa padelia, tennistä, minigolfia, boulea, osallistua joogaviikonloppuihin tai vaeltaa luontopoluilla. Lisäksi voit vuokrata purjevereneitä sekä yksittäisiä moottoriveneitä ja polkupyöriä.

Muut alueen palvelut

Kasnäsin kylän sydäimestä löytyy idyllinen kesäkahvila Käl-larvinden, joka valmistaa gourmet-ruokaa hyperpaikallisista raaka-aineista. Noin kolmensadan metrin päässä satamasta löytyy myös kultasepän tehtaanmyymälä.

IDYLLINEN GOLFKENTTÄ

Bjärkas Golfin 18-reikäisellä kentällä pelataan golfia uniikis-
sa saaristomaisemassa. Par 57-kenttä on tasoituskelvollinen ja
kaikille avoin.

World Golf Awards on useamman kerran myöntänyt Bjärkas
Golfille Finland's Best Golf Hotel -palkinnon ja on ansainnut
preferred partner -statuksen booking.com -portaalissa.

Golfklubilla voi yöpyä, vaikka ei olisikaan lähdössä golfaa-
maan. Yöpyä voi niin kahden-neljän hengen huoneistoissa,
mummonmökissä tai Villassa, jossa on tilaa kymmenelle.

HILDAN TALLILLA OLLAAN LÄSNÄ

Kristina Österbergin edesmenneen vuonohevosen Hildan
mukaan nimetyllä, Kemiössä sijaitsevalla tallilla asustele
yhteensä neljä hevosta, pari koiraa, kanoja ja kaneja. Hildan
12-vuotias tytär Skrällan toimii tänä päivänä tallilla ratsas-
tushevosena.

– Toimintamme soveltuu hyvin lapsiperheille. Haluan
tarjota paikan, jossa lapset voivat rauhallisessa ympäristössä
tutustua eläimiin ja ratsastaa. Meillä on myös lapsia rakas-
tavia koiria ja samassa aitauksessa olevia kanoja ja kaneja,
joihin voi käydä tutustumassa. Joskus ratsastuskoulut voivat
olla vähän hälyisiä, ja me haluamme tarjota kiireettömyyttä
ja rauhallisuutta, Österberg kertoo.

Tallilla tarjotaan myös nepsy-valmennusta kohtuuhinnalla.
Monet lapset ovat rauhoittuneet hevosten edessä.

On hienoa nähdä, miten vanhemmatkin nauttivat siitä, kun
lapset viihtyvät ja ovat ylpeitä omista lapsistaan. Monet van-
hemmat haluavat myös itse kokeilla ratsastusta ja kyllä hekin
pääsevät hevosen kyytiin, Österberg hymyilee.

PYÖRÄILIJÄN RANNIKKOREITTI

- RUUKKIKYLÄT, MERIMAISEMAT JA KOLME KANSALLISPUISTOA

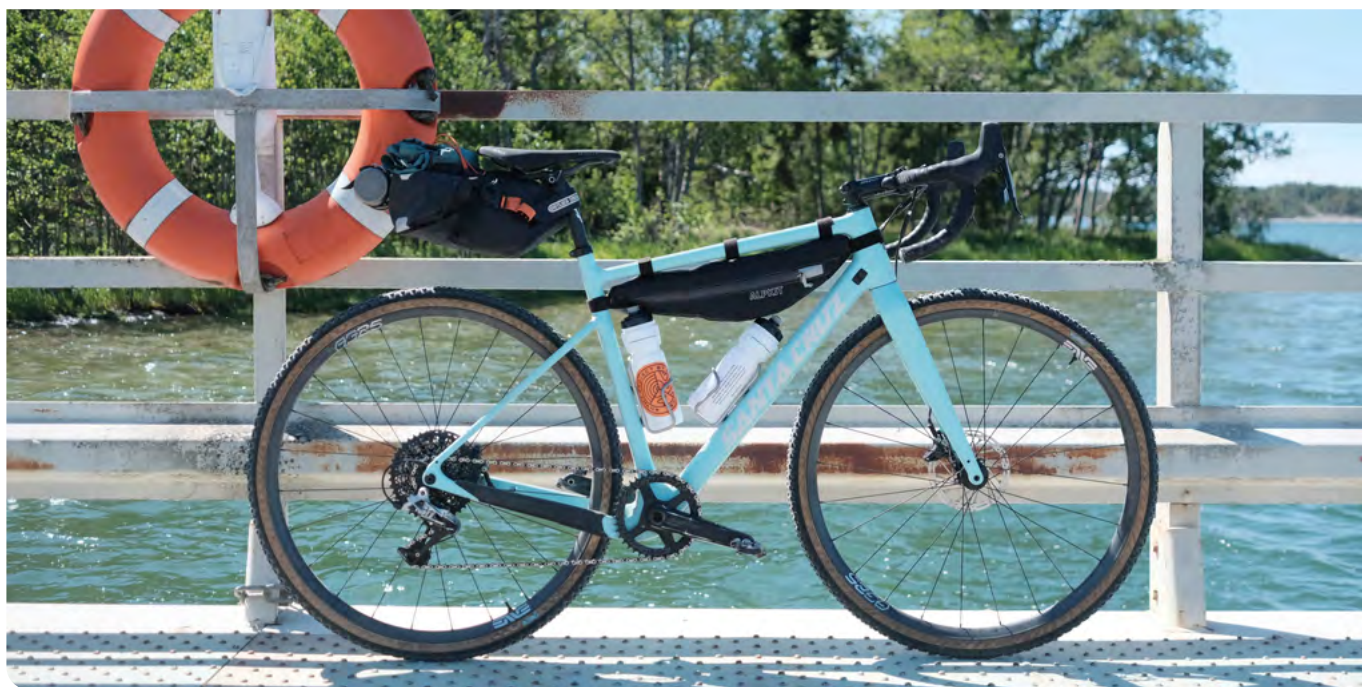
Rannikkoreitti on reilun 200 kilometrin pituinen viitoitettu pyöräreitti halki maalais- ja saaristomaisemien, joka huipentuu kesäisin venematkaan saariston halki.

Rannikkoreitti kulkee pääosin rauhallisia päällystettyjä pikuteitä Kemiönsaaren, Salon, Hangon ja Raaseporin välillä. Kesäisin reittiin kuuluu merimatka Kasnäsin ja Hangon välillä, johon voi yhdistää käynnin mm. Bengtskärin majakka-saarella sekä Örön linnakesaarella. Vuoroveneissä matkaavat myös polkupyörät. Kesäsesongin ulkopuolella pääsee Rannikkoreittiä pitkin kiertämään Kemiönsaaren ympäri.

Reitin varrella on valtavasti koettavaa ja nähtävää. Aikaa pyöräilyyn kannattaa varata vähintään viikko. Taipaleelle osuu useita viehättäviä ruukki- ja saaristolaiskyliä, kolme kansallispuistoa sekä lukuisia muita luonto- ja kulttuurikohteita. Kahvilat, panimot ja ravintolat kuuluvat ehdottomasti osaksi reitin aistielämyksiä. Majoitusvaihtoehtoja tentsileistä mökkeihin ja majataloista majakkahotelliin. Mikäli oma majoite kulkee matkassa mukana, löytää reitin varrelta leirintä-alueita tai merkittyjä telttailupaikkoja.

Rannikkoreitistä on painettu maksuton kartta, josta löytyvät niin reitin varrelle sijoittuvat nähtävyydet, majoituspaikat kuin muutkin pyöräilijän tarpeelliset palvelut.

rannikkoreitti.fi

LABBNÄS TARJOAA OIVAT PUITTEET KURSSEILLE JA RETRIITEILLE

Dragsfjärden-järven rannalla sijaitseva Labbnäsin lomakoti on kaunis ja luonnonläheinen paikka, joka tarjoaa erinomaiset puitteet viikonloppukursseille ja retriiteille. Taalintehtaalalle on matkaa viitisen kilometriä ja Kemiön keskustaan hieman alle 20 km.

Labbnäs on alun perin toiminut pappilana, jonka historia ulottuu 1600-luvulta aina 1950-luvulle asti, jolloin mese-naatti **Amos Anderson** (1878–1961) osti tilan ja lahjoitti sen vuonna 1955 äitinsä muistoksi paikallisille martoille. Kestävä elämäntapa ekologisine valintoineen on keskeinen osa ”martailua”.

Oman keittiön antimia

Tänä päivänä Labbnäsissä keskitytään pääasiassa kurssien, retriittien ja ryhmätapahtumien järjestämiseen. Paitsi rauhallisesta sijainnistaan, on Labbnäs tunnettu myös maukkaasta lähiruostaan.

– Leivomme leivät sekä pikkuleivät ja kuorimme perunatkin itse. Kesällä raparperi- ja piparkkame on erittäin suosittu. Asiakkaiden toiveiden mukaisesti voimme valmistaa ruoan kasvis- tai vegaaniruokavalion mukaiseksi, kertoo Labbnäsin johtaja **Eva Magnusson-Tamminen**.

Rentoutumista rantasaunassa ja kirppistelyä liiterissä

Labbnäsin varanneet ryhmät saavat nauttia rauhasta, luonnosta ja ruoasta sekä löylyistä suuressa kahdenkymmenen hengen saunassa ja pulahduksesta järveen. Ryhmäviikonloput alkavat useimmiten perjantaina illallisella ja saunomisella. Lauantaina on ohjelmaa ja ruokailua ja sunnuntaina on lounaan jälkeen kotiinlähdon aika.

– Meillä on myös iso liiteri, jossa voi kesällä järjestää vaikkapa jooga- tai maalauskurseja ja häät. Järjestämme liiterissä myös vuosittaisen, hyvin suosittu kirpputoritapahtuman ja yhteislaulua, Labbnäsin pitkäaikainen työntekijä **Ina Tamminen** kertoo.

Yksittäiset matkaajat voivat varata huoneen Labbnäsistä booking.com-sivuston kautta, jolloin kyseessä on yöpyminen ilman täysihoitoa, eli ruoka on valmistettava itse omassa keittiössä. Kesäisin aamiaista valmistetaan säännöllisemmin, jolloin yksittäisillä yöpymisvierailloilla on mahdollisuus nauttia Labbnäsin aamiaisesta.

Lue lisää Labbnäsistä ja siellä järjestettävistä kursseista ja retriiteistä: labbnas.fi

TAIANOMAISIA SAUNAHETKIÄ STORFINHOVA GÅRDIN METSÄKYLÄSSÄ

Keskellä metsää Kemiön Björkbodassa sijaitsee Suomen kenties uniikein sauna, kokous- ja juhlapalveluja tarjoavan Storfinnhova Gårdin savusauna.

Jättimäisen mutta hyvin tunnelmallisen, maahan upotetun graniittisaunan lämmitys kestää 1,5–2 vuorokautta. Lähes 50 hengen saunan lämpötila nousee 63–66 asteeseen ja löylyt luodaan pehmeiksi ja nautinnollisiksi. Noen mustaamille seinille asetetaan noin 160 lämpökynntilää ja saunan keskellä on kivistä rakennettu vesiallas, johon johdettu purovesi lämpenee saunaa lämmittäessä – kesken saunomisen voi siis pulahtaa liki parikymmenasteiseen veteen. Raikkaimmat vilvoittelut saa tosin ulkona metsäpurossa, jossa veden lämpötila on yleensä 6–10 astetta. Kylmimpään talviaikaan lämpötila on tosin nollan pinnassa.

– Monien mielestä tämä paikka on kuin Game of Thronesista tai Hobitista, kertoo Storfinnhova Gårdin toimitusjohtaja **Mats Grönblom**.

Tilausryhmien lisäksi savusaunan lauteille voivat kivuta myös yksittäiset asiakkaat ja perheet, sillä yleisiä saunavuoroja järjestetään parisen kertaa kuukaudessa.

Saunan suunnitteli paikan entinen omistaja **Martin Andersen**, joka liikkui nykyisen Metsäkylän alueella. Eräänä päivänä hän sai idean elämyskeskuksesta, jossa voi yöpyä puumaajoissa ja nauttia upean savusaunan löylyistä. Ryhmät voivat lisäksi ruokailla Metsänhovissa, tai Storfinnhova Gårdin kartanorakennuksessa, josta löytyy myös majoitustilaa.

– Tarjoamamme ruoka on enenevässä määrin paikallista. Esimerkiksi perunoita ja vihanneksia hankimme naapurin Oskarilta, Grönblom sanoo.

Lue lisää Metsäkylästä ja Storfinnhova Gårdista:
storfinnhova.com

A person wearing a white helmet and a high-visibility vest is kayaking on a blue lake. The kayaker is in a red kayak, holding a paddle. In the background, there is a dense forest with trees showing autumn colors (yellow and orange) under a blue sky with scattered clouds. A small house is visible on the shore.

Aaltojen halki käy kajakin tie

Melonta on mainio tapa kokea saariston upea luonto. Melojat vaikuttavat kadehdittavan seesteisiltä edetessään lihasvoimin aaltojen rajassa. Mutta miten kajakilla liikkuminen sopii toimistotyöläiselle, joka potee ahtaan paikan kammoa eikä hirveästi välitä kastumisesta?

Ah, melonta ja kajakit! Mikä voisi olla mukavampaa kuin edetä verkkaisesti luonnon helmassa laineiden liplattaessa? Mielikuvat nokipannukahveista saaristolukallioilla kututtelevat toimistorotan eräilykaipuuta. Jotenkin niin päädyin kokeilemaan kajakkiretkeä Kemiönsaaren maisemiin kajakki- ja kiipeilyopas **Niklas Hollstenin** ja valokuvaaja **Jaska Poikosen** kanssa.

Oma kokemukseni melonnasta rajoittuu melontaretkelle pitkin Aurajokea tasapohjaisella kahden melottavalla verkottimella, joka olisi yhtä hyvin voinut olla soutuvene. Alan ymmärtää, että

kajakkeja on monenlaisia kun Hollsten kampeaa meille valittuja menopelejä trailerin kyydistä. Nämä kaverit ovat kapeita ja v-pohjaisia ja niihin suhahdetaan sisään, muljahtaen kuin uppomuna etikaveteen. Mutta ennen sitä on vedettävä jalkaan neopreenikengät, puettava hameentapainen aukkopeitto ja käytävä läpi turvavarusteet.

– Varamela on varusteista tärkein, opasamme kertoo. Melakelluke puolestaan on tyynyn näköinen kapistus, joka vedetään melan päälle jos tippuu mereen. Se on tehokas kelluke, joka auttaa kapuamaan takaisin kajakkiin. Lisäksi tarvitaan heittoköysi sekä pumppu, jonka avulla kajakki saadaan tyhjennettyä vedestä.

Hollsten opastaa meitä aukkopeiton pukemisessa ja sitten onkin aika ottaa lähituntumaa kajakkiin. Ensimmäinen ajatukseni on, että onpa se tosiaan kapea. Kätilö kehui aikoinaan, että lantioni on synnyttämiseen hyvän mallinen (lue: leveä), mutta se ei nyt ole eduksi. Mitä jos retkemme loppuu ennen kuin alkaakaan, koska jutun kirjoittaja ei kerta kaikkiaan mahdu kajakkiin? ”Liian paksu melojaksi”, kuulen jo kollegojen huokaavan.

– Peppu ensin penkkiin, sitten yksi jalka kerrallaan alaraajat sisään kajakkiin, kuuluu ohje.

Ja kas, sinnehän ne kaikki osaset meni-

vät. Kintuissa kevyt salmiakkiasento ja tassut jalkatukiin. Siellä jossain pitäisi myös olla toiset tuet, joita painamalla kajakkia ohjaillaan.

Rannalta kevyt tökkäys ja kajakki lähtee lipumaan pois rannasta. Kaislikko tulee yllättävän nopeasti vastaan, ennen kuin muistan missä asennossa melaa kuuluu pitää. Viimeisestä soutukerastakin taitaa olla kymmenisen vuotta aikaa. Istuinaukon takana on pieni pallura kiinnitettynä naruun, pallosta vetämällä kajakin peräsin molskahtaa veteen. Kokeilen ohjata kajakkia varpaiden kanssa, vasen löytyy helposti, oikean kanssa on vähän hankalampaa. Hirveästi ei kannata kurkottaa toiselle puolelle, ettei kajakki heilahda. Tasapaino on A ja O, minkä me tulemme kohta huomaamaan.

Hyljesafari ja keikaus

Melomme ulommas ja muutaman minuutin kuluttua naapurikajakeista kuuluu innostunutta hihkuntaa.

– Hylje! Ihan meidän edessä!

Harmillisesti kajakkini on juuri silloin poikittain hylkeeseen nähden, sillä yrittän muistella, kumpi jalka on vasen ja kumpi oikea. Vastahan niitä on reilut 35 vuotta harjoiteltu. Istuesssa veden ympäröimänä on jännää huomata, että jalka itsepintaisesti painaa vasenta kun pitäisi kääntyä oikealle.

Niklas Hollsten on Kemiönsaaren oma kiipeilyguru ja entinen ammattilumlautailija, joka on mm. voittanut pohjoismaiden mestaruuden vapaalaskussa. Hän tuntee Kemiönsaaren rannat, salmet ja karikot kuin lautailuhousunsa taskut.

Melomme kauniin saaristotilan ohi ja Hollsten huikkaa, että talo on hänen isoäitinsä kotitila.

Joka puolella on rauhallista ja syksyn värit loistavat puissa. Rantamökeissä ei liikettä näy, mutta muutamassa saares-

sa on viiri vielä salossa. Kuvaaja-Jaska innostuu maisemasta ja meloo riva-kasti edelle, nyt on hyvä valo ja muutenkin puitteet kohdillaan. Ehdimme saada muutaman kuvan, sitten kuuluu yllättynyt huuto ja kuvaaja on vedessä. Se tapahtuu kirjaimellisesti silmänräpäyksessä. Tyynen rauhallisesti Niklas Hollsten meloo toisen kajakin viereen, nostaa sen oman kajakkinsa päälle ja auttaa kuvaajan kuiville. Koko operaatiossa menee muutama minuutti. Itse mietin, miten ihmeessä oppaamme sai toisen ihmisen noukittua vedestä kajakista käsin. Itse tuskin uskallan liikuttaa päätä sivulle, ettei kajakki kippaa.

”Kajakki soljuu äänettömästi kohti rantaa ja tuntuu, että olemme päässeet salaiseen paikkaan”

Kolmasosa retkikunnasta on läpimärkä ja merivesi, vaikka vuodenajalle poikkeuksellisen lämmintä onkin, viilentää tehokkaasti miehen. Mitäs nyt tehdään? Lyhyt tilannearviointi ja päätös: jatketaan. Varavaatteita on toisessa kajakissa, kahvi lämmittää ja pokkarillakin saa kuvia.

Kahvit luodolla

Otamme kurssin kohti rantaa ja koukkaamme linjataulun kohdalta oikeaan. Tuuli vaihtelee ja sen myötä äsken niin säyseät aallot alkavat nousta vaahtopäiksi. Tämähän on raskasta! Toiset kaatoavat hetkeksi näköpiiristä ja huomaan

tsempaavan itseäni ääneen kun aallocko alkaa painaa päälle. Hetken saan tehdä tosissani töitä, että kajakki tottelee. Miten meressä käynyt retkikaveri mahtaa jaksella? Vessahätäkin vaivaa. Yhtä yllättäen kuin aallocko nousi, aukeaa edessäni matala, tyyni salmi. Hattaran väriset maneetit tanssivat ihmeellistä tanssiaan kirkkaassa vedessä. Kajakki soljuu äänettömästi kohti rantaa ja tuntuu, että olemme päässeet salaiseen paikkaan. Rantaudumme pienelle luodolle ja kuvaaja saa kuivat vaatteet ylleen. Niklaksen keittäessä kahvia ihastelemme maisemia.

– Tuolla on (Saaristomeren) korkein kohta ja tuolla siintää Paraisten portti, Hollsten juttelee.

Lumilautailua, kiipeilyä ja erähommia työkseen ja harrastukseen tehnyt monitoimimies palasi näihin maisemiin muutama vuosi sitten, asuttuaan välillä Itävallassa ja Norjassa. Kesäisin veri on aina vetänyt takaisin juurille, mutta vuonna 2019 hän päätti asettua perheineen Kemiönsaarelle ympärivuotisesti. Nordic Activities & Solutions -yrittäjänsä kautta Hollsten järjestää kiipeily-, kajakki- ja vaellusretkiä kesäkaudella ja siinä välissä hän maalaa taloja ja tekee mökkihuoltoja.

Taidan olla vähän levoton luonne, kun aina pitää olla jotain tekemistä. Lumilautailulla ja melonnalla on rauhoittava vaikutus minuun, koska niissä täytyy keskittyä niin täysillä ja pysyä aina rauhallisena.

Lumilautailu vei miehen mennessään jo 9-vuotiaana, kajakkiretkiä Hollsten on harrastanut noin 10 vuotta. Useimmiten reissut ovat päiväretkiä, mutta yöpyminenkin sujuu kajakilla – vesitiiviisin tavaratiloihin mahtuu niin teltta, vaatteet, vesi kuin muonakin.

Yksin ajatusten kanssa

Hollstenin avovaimo pyörittää Kemiön keskustassa Utestugan-nimistä eräkauppaa, josta saa muun muassa

pariskunnan maahantuomaa Lemmel-kaffe-kahvia. Pannujauhettu kahvi tulee Gällivaresta Ruotsista ja sen kylkeen on kiinnitetty pieni suolapussukka. Vanha tapa juoda kahvia, Hollsten selittää. Ennen vanhaan kahvin kitkerää makua lievennettiin kaatamalla siihen suolaa.

Pakkaamme tavarat takaisin kajakkeihin ja suuntaamme paluumatkalle. Nyt selässä on myötätuuli ja matkanteko sujuu huomattavasti kevyemmin. Jossain vaiheessa huomaan melovani ilman seuralaista saarten välissä. Huomaan,

että olkapäät alkavat väsyä ja mela menee välillä veteen miten sattuu.

– Olet aika kaukana reitistä, kuulen Niklaksen huutavan toiselta puolelta salmea.

Huh. Pieni kurssinkorjaus ja kotiranta näkyy jo. Viime hetkellä saan kokea vielä tilanteen, jota olen koko ajan jännittänyt: kuulen moottoriveneen äänen takanamme väylällä. Vene kuitenkin väistää meitä ja aallotkaan eivät ole kovin isot. Tästäkin selvisin!

Maissa vaihdamme kuivat vaatteet ja nostamme kajakit takaisin trailerilleen. Autossa hekotamme kuvaajan kanssa päivän tapahtumille ja toteamme, että harvoin tulee tunnettua ja mietittyä niin monta eri asiaa puolikkaan päivän aikana. Olipa reissu.

Teksti: **Sanna-Maria Sarelius**

Nordic Activities & Solutions

Vuonna 2020 perustettu eräretkeilyyn, kiipeilyyn, kajakkivuokraukseen ja -retkiin erikoistunut matkanjärjestäjä Kemiönsaarella. Yritys tekee myös mökkihuoltoja ja maalaustöitä.

Niklas Hollsten on Kemiönsaarella syntynyt entinen ammattilumilautailija, kiipeilijä ja erämatkailija.

nordicactivities.fi
Instagram: nordic_activities

OUTDOOR-KANSAN IN-PAIKAT

Kemiönsaaren oma outdoor-guru, lumilautalijamestari **Nicke Hollsten** kehuu saaren kiipeily-, maastopyöräily- ja vaellusmahdollisuuksia. Pyysimme Nickeä paljastamaan saaren parhaat ulkoilupaikat. Kohteet voi kokea omatoimisesti tai oppaan kanssa.

Maastopyöräilijöille

Leppoisat reitit:

Purunpää–Söderlångvik–Ölmos -alueella on luonnonkaunis tieverkosto. Lähde Ölmosin uimarannalta ja jatka etelään niin kutsuttua Ölmos längsidania pitkin. Teitä pitkin pääsee koko matkan Purunpään Glasbergetille. Söderlångvikin kartanon superhieno laavu on kelpo taukopaikka.

Vähemmän leppoisat reitit:

– Taalintehtaan luontopolkujen kumpuileva maasto sopii mainiosti vähän kovempiin vetoihin. Voit suunnata Senatsbergetille tai pitäytyä Ison ja Pienen Masuunijärven poluilla. Huomaa Pienen Masuunijärven ylittävät pitkospuut.

– Kemiön Långdalenin (Länsiniementie 101) alueen luontopolut ovat nekin upeita.

Kiipeilijöille

– Kemiön Oxhagabergetin 14 metriä korkea seinämä sopii yläköydelle, sekä perinteiseen ja sporttkiipeilyyn. Vaikeusluokka on 3 ja 7 välillä.

– Senatsbergetillä Taalintehtaalla on muutamia hienoja reittejä, joiden vaikeusluokka on 4-6b (perinteinen kiipeily).

– Kyrkskär sijaitsee lähellä Högsåraa, Gullkronan selällä. Sinne kuljetaan omalla veneellä, taksiveneellä tai kajakilla. Noin kymmenen reitin vaikeusasteet vaihtelevat 3 ja 7 välillä (perinteinen kiipeily).

Vaeltajille

– Daladantenin ja Pellasklintenin sileät kalliot sopivat hienosti vaellukseen (poikkeaa Mjösundintieltä Degerdalin tielle kohti Gräsböleä). Alue sopii myös maastopyöräilyyn ja boulderkiipeilyyn.

*Tiesitkö, että
Kemiönsaari on yksi
makeimmista kiipeilypaikoista
Suomessa? Mantereella on
kaksi hienoa kalliota, ja
saaristossa kolmas. Boulder-
kiipeilyyn soveltuvia kallioita
löytyy useita.*

Jokamiehen oikeus

Oxhagabergetin, Senatsbergetin ja Kyrkskärin kalliot sijaitsevat yksityisillä mailla. Niissä on ehdottomasti seurattava jokamiehen oikeuden velvoittamia sääntöjä. Etenkin avotulen teko ja roskaaminen on kielletty. Huomioi aina saaren herkkä luonto!

Lisää jokamiehen oikeuksista: Visitkemiönsaari.fi. Samalla sivustolla on listattu Kemiönsaaren 12 merkittävää luontopolkua ja vaellusreittiä. Sieltä löytyvät myös kaikki Kemiönsaaren kiipeilykohteet.

Löydät kaikki Kemiönsaaren aktiviteetit osoitteessa

VISITKEMIÖNSAARI.FI

Uniikit tapahtumat

Kemiönsaaren suurimmat tapahtumat ajoittuvat kesä- ja marraskuun väliin. Niissä kaikissa on oma tunnelmansa, ja kaikilla on jotain ainutlaatuista tarjottavanaan. Kirjavaan joukkoon mahtuu muun muassa valotaidetta keskellä alakuloisinta marraskuuta ja klassista jazzia keskikesän lämmössä.

Kaikki saaren tapahtumat löytyvät visitkemiönsaari.fi -sivuilta.

Baltic Jazz

balticjazz.fi

Svengaava koko perheen tapahtuma Taalintehtaan historiallisessa ruukkimiljöössä, jossa klassisen jazzin eri tyyliuunnat yhdistyvät saumattomasti muihin musiikkisuuntauksiin. Jazzlegenda Antti Sarpila on toiminut taiteellisena johtajana vuodesta 2002.

Festival Norpas

norpas.fi

Norpas on Varsinais-Suomen villi ja vapaa, kansainvälisiä tuulia puhalteleva festivaali, joka järjestetään ainutlaatuisessa ympäristössä Taalintehtaan ruukkikylässä. Musiikin ja kuvataiteen ohella Norpaksessa voi kokea sirkusta, purjehdusta, performansseja ja elokuvaa kansainvälisten ja kotimaisten taiteilijoiden esittämänä.

September Open

septemberopen.fi

vie kävijän keskiaikaan ja syksyiseen saaristotunnelmaan. Keskiaikamarkkinoiden ohjelmaan kuuluvat mm. turnajaiset, taistelunäytökset, narrit ja erilaiset musiikkiesitykset. Tapahtuman sadonkorjuumarkkinoilta löytyy runsas valikoima paikallisia ja lähituotettuja herkuja.

mÖrkö festival

morkofestival.fi

Mörkö on Kemiönsaarella kiertävä pimeän ajan festivaali. Kantavana ideana on pimeyden tutkiminen. Mörkö on aiemmin vierailut mm. Taalintehtaalla, Örössä ja Björkbodassa.

Söderlångvikin kartanon Omenapäivä

soderlangvik.fi

Vietämme Omenapäivää juhlistaaksemme hienoja kotimaisia omenoitamme! Omenapäivä järjestetään joka vuosi syyskuun viimeisenä lauantaina.

Kemiönsaaren Musiikkijuhlat

kimitomusicfestival.fi

on heinäkuussa järjestettävä viikon pituinen kamarimusiikkifestivaali Kemiönsaaren kirkoissa ja kartanoissa. Korkealaatuinen musiikkitarjonta kattaa sekä vanhemman että uuden

tuotannon kotimaisten ja kansainvälisten huippumuusikoiden esittämänä.

Viikinkien talvikisat

rosala.fi

Lähde mukaan viikinkikisoihin, ja kokeile kirveenheittoa, jousiamuntaa ja keihäänheittoa!

Muinaistulien yö

visitkemiönsaari.fi

Jo muinaisaikoina Itämeren rannikolla tulia sytytettiin merenkulkijoiden varoitusmerkkinä ja tiennäyttäjänä. Muinaistulien yötä alettiin viettää nykyisessä muodossaan vuonna 1992, ja elokuun viimeisenä viikonloppuna järjestetty tapahtuma symboloi kesäkauden päättymistä.

Joulupöydät & joulumarkkinat

visitkemiönsaari.fi

Täältä löydät joulupöydät: Labbnäsin lomakoti, Kasnäs Paviljonki, Rosalan Viikinkikeskus, Örö.

Joulumarkkinat: Oskarinmarkkinat Sagalundissa, Pikkujoulu-markkinat Kalkholmenissa, Joulumarkkinat Taalintehtaan ruukkikylässä, Joulumarkkinat Kemiössä.

Nordic Gravel Series

nordicgravel.com

Saaristo on gravel-pyöräilijöiden paratiisi. Tapahtuman 130 km:n reitin maasto on mäkiä ja aaltoilevaa, erämaamaisten metsien halki kulkevien pienten sorateiden paratiisi. On myös 40 ja 85 km:n reitit. Tapahtuma on kaikille avoin.

Uusivuosi Örön linnakesaarella

visitorio.fi

Vietä uusivuosi Saaristomeren kansallispuistossa nauttien hyvästä ruoasta ja luonnonrauhasta.

Foie de vivre - rantaelämää

Paikallisilla herkuilla pakattu eväskori voisi kuvastaa hyvää elämää jollakin Kemiönsaaren luonnonkauniista uimarannoista. Listasimme kuusi suosituinta rantaa ja lähimmät korintäyttöpäikat.

Västerbuktenin uimaranta Ölmosissa Ölmosintie 469

Kemiönsaaren suurimmalla uimarannalla on leikkipaikka, ulkokäymälä, pukuhuoneita ja ponttooni josta voi hyppiä. Matalapohjainen ranta sopii pienille lapsille. Avautuu luoteeseen.

Eväskorin täytteet:

Road Café Yttis, K-Kärran kauppa,
Björknäs trädgårdin puoti.
Etäisyys 6 km Dragsfjärdistä

Gräggnäs Västanfjärdissä Gräggnäsintie 81 (aja rantatietä)

Ulkokäymälä ja pukukoppi. 5 m. hyppytorni ja beachvolleykenttä. Avautuu länteen.

Eväskorin täytteet:

Ruokakauppa: K-Extra Knallis. **Ravintolat:** Majatalo ja Ravintola Kansakoulu, Ravintola Terrassn. **Kahvila:** Café Anna
Etäisyys 3 km Västanfjärdistä

Sandudden Taalintehtaalla Grophagintie 55

Ulkokäymälä, pukukopit ja laituri.
25 metrin kuntouintirata. Avautuu etelään.

Eväskorin täytteet:

Kahvilat: Holmbergs Fisk & Café 4C. **Ravintolat:** Ravintola Portside, Strandhotellet, Stall's Bar & Food, DB Bistro & Butik, Ullman's Villa.

Ruokakaupat: Sale ja K-Market Kompis. **Etäisyys** Taalintehtaan keskusta noin 1 km

Kiilan uimaranta Granvikintie 61b

Uimarannalla on leikkipaikka, ulkokäymälä, pukuhuoneita ja 25 m. kuntouintirata. Matalapohjainen ranta sopii pienille lapsille. Avautuu länteen.

Eväskorin täytteet:

Kahvilat: Café Cake my way, Konditori Mazarin, Café Adèle, Café DaCapo. **Ravintolat:** Mac Daniel's Grill, Pizzeria-Kebab Kemiö.

Ruokakaupat: S-Market, K-Supermarket Kompass. **Etäisyys** 15 km Kemiön keskustasta

Solbad

Gammelbyssä, Perniöntie 615

Ulkokäymälä, pukukoppi ja laituri hyppytorilla. Avautuu kaakkoon.

Eväskorin täytteet:

Kahvilat: Café Cake my way, Konditori Mazarin, Café Adèle, Café DaCapo.

Ravintolat: Mac Daniel's Grill, Pizzeria-Kebab Kemiö. **Ruokakaupat:** S-Market, K-Supermarket Kompass. **Etäisyys** Kemiön keskusta: 6 km.

Ekniemen lomakylä Leirintäalueentie 27

Noin 12 km Kemiön keskustasta. Rannalla on leikkipaikka, ulkokäymälä, pukuhuoneet sekä laituri, jossa on 3 metrin hyppytorni. Myös talviuintimahdollisuus.

Sateisen päivän varalle:

Kasnäsin kylpylässä voit nauttia uimisesta ja saaristomaisemista ympäri vuoden. Kylpylässä on lämmitetyt ulkouima-altaat sekä porealtaat. Kylpylän sisältä löytyy lastenallas, harjoitteluallas, poreallas, kaksi 25 metrin rataa sekä kylmävesiallas. Lue lisää Kasnäsista sivulla 36.

KÄYTÄNNÖN VINKKEJÄ SAARISTOMATKAILUUN

Lautat ja lossit ovat asumisen ja elämisen välttämättömyyksiä monilla saarilla. Moni matkailija kokee lautta-aikataulujen lukemisen haasteellisena, joten tässä muutamia vinkkejä, joilla matka merelle taittuu helpommin:

Yhteysalukset ja lautat ovat pääsääntöisesti ilmaisia matkajalle. Poikkeuksina kaupalliset risteilyt ja rengasteiden kaksi lauttaa, jotka liikennöivät vain kesäaikaan.

Aikataulut löytyvät helposti **lautta.net** -sivustolta, mikäli tiedät lähtö- tai saapumissataman nimen tai vaihtoehtoisesti saaren nimen. Sivustolla www.saaristolautat.fi näet reitit ja aikataulut selkeällä karttapohjalla.

Tiet, liikenne & lautat

Tiet voivat olla kapeampia kuin mihin olet tottunut, mutta kun seuraat liikennesääntöjä, niin ei tule ongelmia. Muista kuitenkin, että autoilijat ja pyöräilijät jakavat tien, joten kun nioita muita tienkäyttäjiä ja vähennä tarvittaessa vauhtia.

Lautoilla on myös sääntöjä, kuten esimerkiksi seurataan lautahenkilökunnan ohjeita ja liikennevaloja lauttarannassa, autosta ei poistuta ennen lautan liikkeellelähtöä ja seisontajarrua käytetään lautalla. Pysäköi lähelle edellä olevaa ajoneuvoa niin, että mahdollisimman moni auto mahtuu lautalle.

Aikatauluja

Lautta-aikataulut ja reittiopas: **lautta.net**

Reitit ja aikataulut kartalla: **saaristolautat.fi**

Linja-autot: **matkahuolto.fi** ja **vainionliikenne.fi**

Taksi, taksiveneet ja tilausmatkat: **visitkemiönsaari.fi**

VUOKRAVÄLINEET & OPASPALVELUT

Aktiivisen ja vauhdikkaan loman viettäminen edellyttää hyviä välineitä. Kemiönsaarella voit vuokrata veneen, auton, SUP-laudan, kajakin, kanootin tai polkupyörän! Tässä tietoa yrityksistä, jotka tarjoavat välinevuokrausta.

DB Marina

- SUP-lauta
- Kanootti (Taalintehtaan Masuunijärvellä)
- Polkupyörä
- Buster Rent venevuokraus
- Vuokra-auto
- Seadoo-vesiskootterit

dbmarina.fi/vuokraus

Seapoint

- Venevuokraus Taalintehtaalla, **seapoint.fi**

Nordic Activities

- Kajakki- ja melontavarusteet, **nordicactivities.fi**

Carfield pyörävuokraamo

Carfield pyörät löytyy yli 30:stä pisteestä ympäri saaristoa. Voit vuokrata pyörän yhdestä pisteestä ja jättää toiseen pisteeseen.
carfield.fi

Natur Effect

- Vuokrapyörät ja pyöräkärri
- Tentsile telttamajoitus

Finlandia sailing

- Purjeveneiden vuokraus, **finlandiasailing.fi**

Midnight sun sailing

- Purjeveneiden vuokraus, **midnightsunsailing.fi**

Örö

- Polkupyörät
- SUP-laudat

visitorio.fi

Retket osaavien oppaiden opastuksella

Vaivaton tapa nauttia matkasta ja nähtävyyksistä on osallistua opastetulle ryhmämatkalle tai kierrokselle. Oppaat vievät sinut Kemiönsaaren parhaisiin paikkoihin, ja saat kuulla mielenkiintoisia tarinoita ja paikallista historiaa.

Tilausajot ja ryhmäretket Kemiönsaarella ja saaristossa
launokorpi.com

Opastetut retket ja bussimatkat Kemiönsaarella
salonoppaatkemiionsaari.fi

Opastetut retket, bussimatkat ja saaristoristeilyt Kemiönsaarella
kemiionsaarenoppaat.fi

HERKUTELLEN SAARISTOSSA

Saaristosta löytyy monipuolinen valikoima ravintoloita ja kahviloita, joista monessa hyödynnetään paikallisia ja lähituotettuja raaka-aineita. Myös torit, REKO-toiminta, tilojen suoramyynti ja ihastuttavat tilapuodit ovat oivia paikkoja shoppailla paikallisesti tuotettuja herkkuja ja tuoreita raaka-aineita.

Lue lisää: visitkemiönsaari.fi

SAARISTON MAUT OLUTLASISSASI

Kemiönsaaressa toimii kaksi mikropanimoa, **Kimito Brewing** ja **Rousal Brygghus**, joiden innovatiivisesta olutvalikoimasta kokeneempikin olutsommelier saattaa yllättyä!

Rousal Brygghus on saaristolaispanimo, joka sijaitsee Rosalassa. Panimon filosofia perustuu paikallisiin makuihin, paikallishistoriaan ja kokeiluhaluun. Hyvän oluen lisäksi voi kesällä nauttia maukkaasta ruoasta suoraan smokerista, aidolla BBQ maulla.

Kimito Brewingin ajatuksena on valmistaa ”mahdollisimman hyvää kemiöläistä olutta”. Pääpaino on helposti lähestyttävissä, puhdaslinjaisissa, mutkattomissa ja tyylinmukaisissa tuotteissa, joita voi hyvillä mielin nautiskella vaikkapa laiturin nokassa kesäisen Kemiönsaaren rannoilla. Kimito Brewing avasi verkkokaupan vuonna 2020.

Rousal Tap Room & Smoke House
Norrandsvägen 210, Rosala

Kimito Brewing:
Hallitie 8, 25710, Kemiönsaari

Tiesitkö, että Kemiönsaaresta löytyvät kenties Suomen parhaat – tai ainakin lukuissaan otteeseen palkitut hillot? Niiden valmistamisesta vastaa Närbodenin yrittäjä Sabina Ekholm, jonka puodista löytyy hillojen lisäksi monen sortin herkuja.

Puutarhuri ja ruoka-artesaani **Sabina Ekholmin** tuotantokeittiössä leijailee vastaan huumaaava tuoksu. Hänellä on joulun alla kattilat täynnä glögiä.

Sabinan puoliso **Torstenin** sukutilalla viljellään muun muassa viljaa, mansikkaa, papuja, tilliä ja hernettä. Lähipuoli Närbodenin Sabina avasi kymmenen vuotta sitten. Tällä hetkellä valikoimaan kuuluu omien tuotteiden – muun muassa hillojen, mehujen, hunajan ja leivonnaisten – lisäksi lähiseudulla tuotettuja elintarvikkeita.

– Haluan tietää tarkalleen mistä tuotteet tulevat, jotta voin kertoa niistä myös asiakkaillemme. Tänä päivänä asiakkaat haluavat tietää tuotteiden valmistuksesta sekä alkuperästä. Myös ekologisuus ja korkea laatu ovat tärkeitä minulle. Kemiönsaaren rikkaus on yhteisöllisyys ja teemme paljon yhteistyötä muiden paikallisten yrittäjien kanssa. Otan muiden

tuotteita myyntiin ja muilla on myynnissä minun tuotteitani, Sabina kertoo.

4000–5000 hillopurkkia vuodessa

Närbodenilla eletään kesäisin kiireisintä aikaa. Perjantaisin savustetaan kalaa heti aamusta toisen yrittäjän toimesta. Myös kylmäsavustettua ja graavikalaa löytyy. Piha-aitauksessa on muutama lammas, kaneja, kukko ja kanoja asiakkaiden iloksi.

Omassa leipomossa Sabina leipoo sämpylöitä, saaristolaislimppua, viinereitä ja marjapiirakoita vuoden ympäri. Hän myös hoitaa tuotantotiloissaan marjatuotteiden valmistuksen keittämisestä pullotukseen ja purkitukseen asti.

– Olen kesällä pakastanut marjoja ja vasta syksyllä ja talvella keitän niistä mehut ja hillot, Sabina kertoo.

Närbodenin erityinen ylpeys on Sabinan itse kehittänyt ja moneen otteeseen ruoka-artesaani SM-kilpailuissa palkitut hillot. Sabinan mukaan vuodessa valmistuu 4000–5000 hillopurkkia. Mutta mikä on niiden salaisuus?

Valmistus tehdään pienissä erissä. Käytän hilloissa vain marjoja ja pektiiniä, enkä lainkaan lisäaineita tai vettä. Kokeilen myös erilaisia mausteita, esimerkiksi villivadelmista tehdyssä vadelmaonni-hillossa on vähän lakritsijuurta, Sabina sanoo.

Syö, nuku ja nauti!

MIKROANIMOT

Kimito Brewing

Hallvägen 8, Kemiö

Rousal Brygghus

Norrlandsvägen 216, Rosala

SUORAMYINTI JA PUODIT

Lähipuoti

Myllymäentie 5, Kemiö

Kinos, Björknäs trädgård

Söderlångvikintie 120, Dragsfjärd

Rosendalen

Rosendal Itäinen 50 A, Björkboda

Kullas gård

Dragsfjärdintie 1092, Kemiö

Söderlångvikin kartano

Amos Anderson tie 2, Dragsfjärd

Kieloniemen luomutila

Nordvikintie 550 A

Lammala-Boden

Lammalavägen 105

Nyhemlin puutarha

Söderlångvikintie 400

Rosala Bagaren

Norrlandsvägen 216, Rosala

Wilson FOODS -Rosala

Artesan Bread&Meats

Rosalavägen 2, Rosala

Westankärr

Mjösundintie 726

Vestalax Mellangård

Vestlaxvägen 1219

MAJOITUS

Labbnäs lomakoti

Labbnäsintie 66, Dragsfjärd

By Villan

Byvägen 87, Högsåra

Örö Hotelli, hostelli, mökkimajoitus ja telttailu

Örö, 25930 Kasnäs

Airbnb

airbnb.fi

Mökkivuokraus

Esim. lomarengas.fi, saaristovaraus.fi, visit-kemiönsaari.fi

Skytent Ecocamp

Rosala, Kasnäs, Taalintehdas, natureffect.fi

Villa Ekbladh

Vestanvikintie 95, Västänfjärd

Sebbholmen Ecocamp

Sebbholmenintie 34, Rosala

Saaristohotelli Merikruunu

Täyshoitolantie 6, Dragsfjärd

Hotel Kasnäs

Kasnäsintie 1294, Kasnäs

Strandhotellet

Taalintehtaan tie 694, Taalintehdas

DB Dals Inn

Taalintehtaan tie 709, Taalintehdas

Ullman's Villa

Huvilatie 1, Taalintehdas

Ravintola ja majatalo Kansakoulu

Brännbodavägen 71, Västänfjärd

Ceracon Inn

Sabbelsvägen 8, Taalintehdas

Hotel Bjärkas Golf

Västanfjärdintie 655, Nivelax

Hotel Galaxy

Arkadiavägen 11, Kemiö

Rosalan Viikinkikeskus

Reimarsvägen 5, 25950 Rosala

Storfinnhova gård

Finnhovantie 163

RAVINTOLAT & KAHVILAT

Holmbergs Fisk & Cafe Four C

- lähiruoka - auki ympäri vuoden

Hertsbölentie 1, Taalintehdas

DB Bistro & Butik

Rantatie, Taalintehdas

Kasnäs Paviljong

- lähiruoka - auki ympäri vuoden

Kasnäsintie 1294, Kasnäs

Kasnäs Café & Fiskdisk

- lähiruoka - auki ympäri vuoden

Kasnäsintie 1294, Kasnäs

Källarvinden - lähiruoka - auki kesäisin

Kasnäsintie 10, Kasnäs

Café Adèle

- lähiruoka - auki ympäri vuoden

Museotie 7, Kemiö

Kansakoulu ja Majatalo

- auki ympäri vuoden

Brännbodantie 71, Västanfjärd

Roadcafé Yttis

- auki kesäisin ja viikonloppuisin

Ytterkullantie 1, Dragsfjärd

Ravintola Terrassn

Kalkholmsvägen 43, Västanfjärd

Ravintola Portside

Stallbacksvägen 8, Taalintehdas

Stall's Bar & Food - auki ympäri vuoden

Stallbackavägen 6, Taalintehdas

Ravintola Merikruunu

- auki ympäri vuoden

Täyshoitolantie 6, Dragsfjärd

Strandhotellet - auki ympäri vuoden

Taalintehtaanatie 694, Taalintehdas

Ullman's Villa

- lähiruoka - auki ympäri vuoden

Huvilatie 1, Taalintehdas

Mac Daniel's Grill - auki ympäri vuoden

Arkadiavägen 11, Kemiö

Café Cake My Way

- lähiruoka - auki ympäri vuoden

Engelsbyvägen, Kemiö

Konditori Mazarin - auki ympäri vuoden

Engelsbyvägen 3, Kemiö

Rousal Brygghus Taproom

Smokehouse - lähiruoka - auki kesäisin

Norrlandsvägen 216, Rosala

Farmors Café - lähiruoka - auki kesäisin

Högsåra

Tuuliruusu - lähiruoka - auki kesäisin

Reimartie 5, Rosala

Backom Café

Hitisvägen 19

Café Kardemumma - catering

Österuddsvägen 1, Hiittinen

Café Söderlångvik

Amos Anderson vägen 2

Strandhugget

Vänö

Utestugan, kahvila

Vretavägen 6

Vuorovetten kioski

Perniöntie 791

Våffelstugan

Kantorstigen 1

QUALITY BEER
SINCE 2016

KIMITO BREWING

BEER
OLUT - ÖL

**A LONELY BEER
IS A SAD BEER,
GET A FEW..**

**BREWED IN KIMITO ISLAND
FINLAND**

Aktiivista ja aitoa välittämistä!

Kun mietit ostamista, pohdit kotisi tai vapaa-ajan asuntosi myyntiä, tai kaipaavat arviota, olethan yhteydessä!

Sari Hyvärinen
Kiinteistönvälittäjä LKV
050 516 4543 | sari.2.hyvarinen@op.fi

OP Koti

BYGGIS

**BYGGTJÄSTER & BYGGNADSMATERIAL
RAKENNUSPALVELUT & -TARVIKKEET
BUILDING SERVICE & MATERIALS**

MARINETEK
BRYGGOR | LAITURIT | PONTOON JETTIES

**www.byggis.fi
+358 2 466 220
Dalsbruk | Taalintehdas**

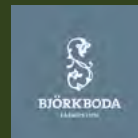
**ENGELSBY VERK
ENGELSBYN TEHTAAT**

**Handla lokalt, handla hos oss!
I Kimito centrum sedan 1926**

RAUTANET®

**www.engelsbyverk.fi
+358 2 421 121
Sågvägen 7, Kimito**

SAGALUNDIN MUSEO & LASTENKULTTUURI- KESKUS

16.5-23.6 & 15.8-17.9:
ti-su 11-16

27.6-13.8:
ti-su 11-17

www.sagalund.fi
www.ruukinmuseo.fi
www.lukkomuseo.fi

TAALINTEHTAAN RUUKINMUSEO

6.6-27.8:
ti-su 11-17

BJÖRKBODAN LUKKOMUSEO

28.6-13.8:
ke-su 12-17

STALL'S BAR & FOOD

STALLBACKAVÄGEN 6, DALSBROK | WWW.STALLS.FI

**BAR & BURGARE
MUSIK & EVENEMANG
ÖPPET SENT ÅRET OM**

photo: Sanna Wallenius www.walleni.us

Backom Café & Pub

Matservering i hjärtat av Hitis
Öppet från maj till oktober

+358 40 75 95 290
Hitisvägen 19, Hitis
backomcafe

Välkommen!

Saaristohotelli MERIKRUUNU

*Aittoa vanhan ajan täyshoitolatunnelmaa
Kemiönsaarella. Hyvää ruokaa, paljon nähtävää
ja koettavaa. Saaristomeri odottaa sinua!*

Saariston tunnelmaa uudistetuissa
huoneissa alk. 65 €/yö/hlö

Ravintola avoinna päivittäin aamupäivästä
iltamyöhään. Lounaslistat Facebookissa!

Pub Svarte Krona on kohtaamispaikka,
joka toivottaa kaikki tervetulleiksi!

Täyshoitolantie 6, Dragsfjärd
puh. 050 380 5672
hotelmerikruunu@gmail.com
www.saaristohotellimerikruunu.fi

ROAD CAFÉ YTTIS –Kesäravintola Kemiönsaarella Dragsfjärdissä

Meiltä saat mm. herkullista hapanjuureen leivottua pizzaa,
hampurilaisia sekä tunnettua Yttiksen lohikeittoa.

Avoinna toukokuusta elokuuhun.

*Tervetuloa saaristoon
herkuttelemaan!*

Yhteisöllinen monitoimitalo keskellä Kemiönsaarta. / info → [KUBU.FI](https://www.kubu.fi)

Söderlångvikin kartano

Kulttuuria ja luontoa saaristossa

Museo • taide • opastukset • ravintola • puisto • tapahtumat • luontopolut • omenaviljelmät ja tilakauppa

sales@soderlangvik.fi +358 (0)2 424 662 • www.soderlangvik.fi

ALK
29€
MENO-PALUU

ÖRÖ MERIMATKAT

LÄHDÖT KASNÄSISTA HUHTI-LOKAKUU 2023

INFO, AIKATAULUT, NETTIVARAUS:

www.wilsoncharter.fi

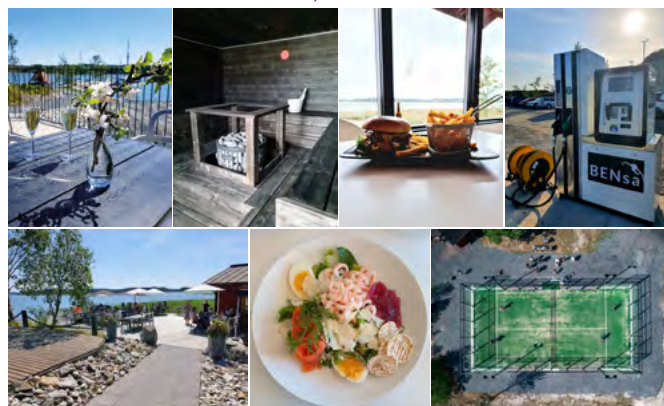
Kalkholmen
MARINA

Koe Västernärjård veden äärellä!

Kotoisa vierasvenesatama

Hyvä ruoka

Padelia merinäköalalla

Restaurant: +358 2 42 7575, pete@terrassn.fi

Marina: +358 50 374 0098, kalkholmen@venekeskus.com

Kalkholmsvägen 43, Västernärjård / 60°02,6', 22°40,1'

www.kalkholmenmarina.fi

TERRASS
restaurant

Ota yhteyttä ja varaa

+358 44 427 862

info@eugenia.fi

www.eugenia.fi

Koe saaristo ja luonto
purjehtien

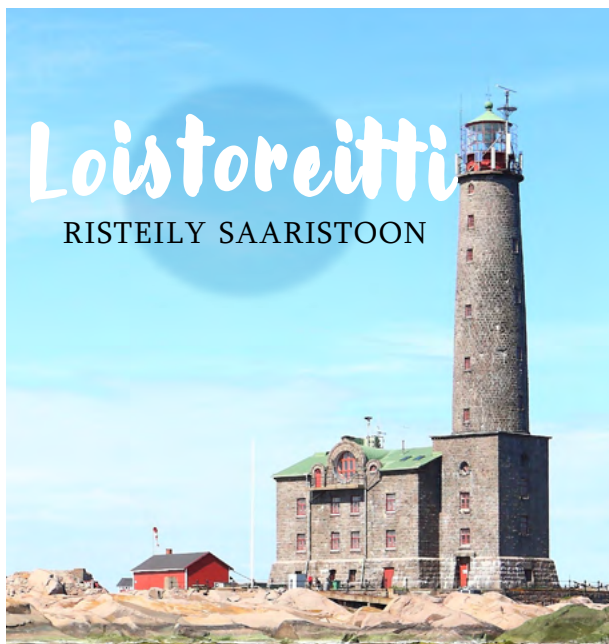
Jahti Eugenialla

Ryhmä- ja tilauspurjehdukset

|KASNÄS | ÖRÖ | HÖGSÄRA | ROSALA|
|BOLAX | TUNNHAMN | GULLKRONA | VÄNÖ|
ja muita kohteita

Yleisöpurjehdukset

|KASNÄS - ÖRÖ - KASNÄS|
|kesä - heinä - elokuussa|

Loistoreitti
RISTEILY SAARISTOON

PÄIVÄRETKI BENGTSKÄRIN MAJAKALLE &
ViiKINKIKESKUKSEEN KESÄ-ELOKUUSSA

ROSALA.JOHKU.COM
INFO@ROSALA.FI 040 218 2960

ARCHIPELAGO SEA JAZZ
PRESENTS

BALTIC JAZZ

60°
01.01'N
22°
30.5'E

balticjazz.fi

DALSBRUK – TAALINTEHDAS

Tervetuloa Taalintehtaan vierassatamaan ja DB Bistro & Butikin aurinkoiselle terassille!

Uudistunut **vierassatama** tarjoaa suojaisen laituripaikan keskellä idyllistä ruukkikylää ja sen kattavia palveluja.

DB Bistro on merellinen tapas-ravintola, jonka annoksissa yhdistyvät tuoreet paikalliset ja perinteiset espanjalaiset raaka-aineet. Juomaksi löytyy niin paikallisista oluita kuin laadukkaita viinejä.

DB Butikin valikoimaan kuuluu lähialueiden helmiä sekä laadukkaita tekstiilejä ja sisustustuotteita kotiin, mökille ja veneeseen.

Rantatie | 25900 Taalintehtas

Vierassatama | +358 440 221 321 | hamn@dbmarina.fi | dbmarina.fi

DB Bistro & Butik | +358 44 201 1045 | info@dbbistro.fi | dbbistro.fi

Kiertele saarelta toiselle, purjehdi tai pyöräile, nauti mökkilomasta ja kalastele! Varaa parhaat elämykset helposti!

Purjehdus • Pyöräily ja kalastus
Teemaretket • Vuokramökit

Suomen Saaristovaraus

+358 (0)2 410 6600
info@saaristovaraus.fi
saaristovaraus.fi

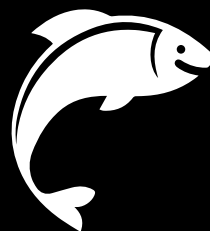
Saaristomeren luontokoulu

Leirikoulut ja luokkaretket
luontokoulu.fi

Saaristo Shop

Lahjapuoti, matkamuistoja, kirppis
Rantapolku 1, Nauvo
webshop: saaristolahja.fi • +358 (0)40 542 7815

Ett familjeföretag med långa anor

Holmbergs

Fisk | Café Four C | Krog Four U

Högklassiga produkter, unika smakupplevelser,
flexibel och jordnära service.

Invid torget i Dalsbruk, Hertsbölevägen 1
Välkomna!

Facebook: Holmbergs Fisk & Café Four C

www.holmbergs.fi

0400 941095 / Carina Holmberg

AUKI YMPÄRI VUODEN

ÖRÖ

Linnakesaari

VIERASSATAMA | MAJOITUS | RAVINTOLA | KANSALLISPUISTO

040 144 7769 / satama | 040 144 7773 / info
info@visitoro.fi | www.visitoro.fi

Aikatauluja

Lautta-aikataulut ja reittiopas: lautta.net

Reitit ja aikataulut kartalla: saaristolautat.fi

Linja-autot: matkahuolto.fi ja vainionliikenne.fi

Taksi, taksiveneet ja tilausmatkat: visitkemiönsaari.fi

FIRA SEMESTER I KASNÄS

TERVETULOA LOMALLE KASNÄSIIN

kasnas.com | info@kasnas.com | ☎ 02 52 10 100

Kimitoön Kemiönsaari

MERELLISTÄ ELINVOIMAA

Painotuote
4041 0955

VISITKEMIÖNSAARI.FI • KEMIÖNSAARI.FI